

เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ

สารนิพนธ์
ของ
ลาวัลย์ โคนสุวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
พฤษภาคม 2550

เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ

สารนิพนธ์
ของ
ลาวัลย์ โศกสุวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
พฤษภาคม 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ

บทคัดย่อ
ของ
ลาวัลย์ โลกสุวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
พฤษภาคม 2550

ลาวัลย์ โลกสุวรรณ. (2550). *เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: อาจารย์ภัคกร สกลรักษ์.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ และด้านสิ่งแวดล้อม โดยจำแนกตาม เพศ อาชีพผู้ปกครอง และรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบค่า t (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัยพบว่า

1. เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ โดยรวมมีเหตุผลอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ มีเหตุผลอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมมีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักเรียนเพศชายและเพศหญิง มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสิ่งแวดล้อม มีเหตุผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการยอมรับในสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

RATIONALE FOR DECISION MAKING TO STUDY IN TOURISM INDUSTRY
DIVISION OF VOCATIONAL CERTIFICATE STUDENTS AT
THAI BUSINESS ADMINISTRATION COLLEGE

AN ABSTRACT

BY

LAWAN KOKSUWAN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Business Education
at Srinakharinwirot University
May 2007

Lawan Koksuan. (2007). *Rationale for Decision Making to Study in Tourism Industry Division of Vocational Certificate Students at Thai Business Administration College*. Master's Project, M.Ed. (Business Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Miss Pakkaporn Scolrugs.

The purposes of this research were to study and contrast the reasons of Rationale for Decision Making to Study in Tourism Industry of Vocational Certificate Students under of Vocational Education in Thai Business Administration College in 4 parts are about the duration and advancement, the society admittance, the talent and interesting and the environment also divided by gender, parental occupation and parent's income averaged per a month.

The purpose group for a sample of this study consisted of first-year Profession Certificate Students majoring in Tourism Industry at Thai Business Administration College. The total number of the sample was 100. The tool for used in this research was a survey questionnaire, 5-point liker scale. The Statistical that used to analyze the data were percentage, average, standard deviation t (t-test) One-way Analysis of Variance.

The findings of the study were:

1. The reasons of Rationale for Decision Making to Study in Tourism Industry of Vocational Certificate Students under of Vocational Education at Thai Business Administration College for overall and each aspect at high level and when study in each part findings: the duration and advancement, the society admittance, the talent and interesting are in high level and the environment is in medium.
2. The students were in different gender had their reasons in different way wasn't statistical significant difference, so when study in each part findings: the environment was statistical significant difference level at .05 but in the other parts wasn't statistical significant difference.
3. The different parental occupation of students had reasons to decide to study in Tourism Industry overall and each part in different wasn't statistical significant difference.
4. The students were have parent's income averaged per amonth in difference had reasons to decide to study in Tourism Industry overall and each part in different way was statistical significant difference level .05 when study in each part finding: the society admittance and the environment was statistical significant difference level .05 but in other part weren't different in statistical significant difference.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีจากความช่วยเหลือและความเมตตากรุณาอย่างยิ่ง จากอาจารย์ ภัคกร สกตรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ภัคกร สกตรักษ์ ที่ได้กรุณาเป็นประธานในการสอบสารนิพนธ์และ รองศาสตราจารย์ ดร. สุภาพรณ สิริแพทยพิสุทธิ อาจารย์สัญญากร ชูทรัพย์ ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบ สารนิพนธ์ และได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ทำให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิมไทย อาจารย์สัญญากร ชูทรัพย์ อาจารย์วัลลภา ทองวัฒนพร ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย และให้ข้อเสนอแนะตรวจแก้ไข เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ ทำให้การวิจัยครั้งนี้ลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาให้การอบรม สั่งสอน และประสิทธิ์ประสาท วิชาความรู้ตลอดจนประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัยด้วยความเมตตาด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้บริหาร คณาจารย์ และขอขอบคุณนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ รุ่นที่ 9 สาขาวิชาธุรกิจศึกษา คณะสังคมศาสตร์ทุกคน ที่คอยให้ความช่วยเหลือ และคอยเป็นกำลังใจให้เสมอมาในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณพ่อบ้านจ่าอากาศเอกสุวรรณ โภกสุวรรณ และคุณวรรณิ โภกสุวรรณ บิดามารดา ของผู้วิจัยเป็นอย่างสูง ที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนในด้านการศึกษาและคอยเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งตลอดมา จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแด่แม่บิดา มารดา คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านของผู้วิจัยที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในการศึกษาค้นคว้าเสมอมา

ลาวัลย์ โภกสุวรรณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ประวัติและความเป็นมาของโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์.....	7
โครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.....	8
แผนการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	
สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.....	9
หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ.....	10
ทฤษฎีการตัดสินใจ.....	24
แรงจูงใจ.....	25
ความหมายของแรงจูงใจ.....	25
ประเภทของแรงจูงใจ.....	25
ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	27
แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย.....	36
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	65
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	65
ความสำคัญของการวิจัย.....	66
ขอบเขตของการวิจัย.....	66
สมมติฐานในการวิจัย.....	66
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
อภิปรายผล.....	72
ข้อเสนอแนะ.....	78
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย.....	84
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย.....	88
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC).....	90
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย.....	95
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	98
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	105

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน.....	46
2	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเหตุผลในการตัดสินใจเรียน สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยรวมและรายด้าน.....	47
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเหตุผลในการตัดสินใจเรียน สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า.....	48
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเหตุผลในการตัดสินใจเรียน สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในด้านการยอมรับในสังคม.....	49
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเหตุผลในการตัดสินใจเรียน สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในด้านความถนัดและความสนใจ.....	50
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเหตุผลในการตัดสินใจเรียน สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในด้านสิ่งแวดล้อม.....	51
7	เปรียบเทียบเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำแนกตาม เพศ.....	53
8	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเหตุผลในการตัดสินใจเรียน สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำแนกตาม อาชีพผู้ปกครอง.....	54
9	เปรียบเทียบเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำแนกตาม อาชีพผู้ปกครอง.....	55
10	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเหตุผลในการตัดสินใจเรียน สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือน ของผู้ปกครอง.....	56
11	เปรียบเทียบเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำแนกตาม รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง.....	57
12	ทดสอบรายคู่เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้านการยอมรับในสังคม จำแนกตามรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง.....	58
13	ทดสอบรายคู่เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกตามรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง.....	59
14	ทดสอบรายคู่เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยรวม จำแนกตามรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง.....	60

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียน สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า..... 61
16	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียน สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้านการยอมรับในสังคม..... 62
17	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียน สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้านความถนัดและความสนใจ..... 63
18	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียน สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้านสิ่งแวดล้อม..... 64

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างคนเพื่อให้สามารถนำการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมอย่างสมดุล สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งมีคุณสมบัติความเป็นมนุษย์ที่มีปัญญา มีคุณธรรม และมีความสามารถพื้นฐาน หรือศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สุขภาพแข็งแรง คิดเป็นทำเป็น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีวิธีคิดอย่างมีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย รับผิดชอบต่อส่วนรวม และซื่อสัตย์สุจริตมีการส่งเสริมให้คนมีงานทำโดยให้ความสำคัญกับการสร้างผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวและผู้ประกอบการขนาดเล็ก รวมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานให้เกิดความสมดุลในการยกระดับคุณภาพชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ผู้เรียนได้พัฒนาขีดความสามารถของตนได้เต็มตามศักยภาพ และมีความสมดุลทั้งทางร่างกาย ปัญญา จิตใจและสังคม เป็นผู้รู้จักคิด วิเคราะห์ ใช้เหตุและผลในเชิงวิทยาศาสตร์ มีความคิดรวบยอด รักการเรียนรู้ รู้วิธีการสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีจิตคิดที่ดี มีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาคน พัฒนาอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8. 2540-2544 : 1-4)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดำเนินการพัฒนาอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพเพื่อให้สามารถผลิตกำลังคนได้อย่างสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศทั้งในด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและการบริการ โดยเน้นให้ความรู้ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งการปลูกฝังนิสัยในการทำงาน การศึกษาวิชาชีพด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นวิชาชีพหนึ่งในประเภทพณิชยกรรมที่กรมอาชีวศึกษาได้จัดขึ้น ซึ่งมีความสำคัญต่อการตั้งในภาครัฐและเอกชน จากพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพณิชยการได้ตระหนักถึงความต้องการดังกล่าว จึงมุ่งขยายและกระจายโอกาสทางการศึกษาสู่กลุ่มเป้าหมายและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยทางโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพณิชยการได้เพิ่มหลักสูตร ปวช. รอบเช้าและรอบบ่ายของกรมอาชีวศึกษา ประเภทพณิชยกรรม สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กลุ่มวิชาธุรกิจท่องเที่ยว และหลักสูตร ปวส. รอบเช้าและรอบบ่าย ของกรมอาชีวศึกษา ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจำเป็นต้องนำความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัยเกี่ยวกับธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว เรียนรู้หลักการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นทุกส่วนของสังคมจะต้องหันมาร่วมมือกันยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นได้โดยเร็วและทุกวิธี ซึ่งในอนาคตผู้ประกอบการและนักเรียนจะมีข้อมูลใหม่ประกอบการตัดสินใจเลือกสิ่งที่เหมาะสมกับความต้องการ ไม่จำเป็นว่าสถานศึกษานั้นจะต้องดีที่สุด อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกลยิ่งขึ้น เห็นแนวทางที่หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพศึกษาต่อไป

ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของผู้เรียนจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ความต้องการทราบถึงสาเหตุที่แท้จริงในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะครูสอนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จึงสนใจที่จะศึกษาว่าอะไรคือเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนทางพัฒนาการเรียนการสอนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงานในธุรกิจแห่งยุคสังคมปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายหลัก เพื่อศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ในด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ และด้านสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ โดยจำแนกตามเพศ อาชีพ ผู้ปกครองและรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเพิ่มเติมถึงเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการแนะแนวการเลือกเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 อีกทั้งยังเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและศักยภาพในวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีในการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ รวมทั้งสิ้น 100 คน (แหล่งที่มา : แผนกทะเบียนนักเรียนโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ปีการศึกษา 2549)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ จำแนกเป็น

1.1 เพศ

1.1.1. ชาย

1.1.2. หญิง

1.2 อาชีพของผู้ปกครอง

1.2.1 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

1.2.2 พนักงานบริษัท

1.2.3 ผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว

1.2.4 เกษตรกร

1.3 รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง

1.3.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท

1.3.2 10,000 - 30,000 บาท

1.3.3 มากกว่า 30,000 บาท

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า

2.2 ด้านการยอมรับในสังคม

2.3 ด้านความถนัดและความสนใจ

2.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หมายถึง แผนการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

2. เหตุผลในการตัดสินใจเรียน หมายถึง สิ่งที่ใช้ประกอบการพิจารณาเลือกเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวใน 4 ด้าน คือ

2.1 ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า หมายถึง โอกาสที่ได้รับจากการประกอบอาชีพในด้านความเจริญก้าวหน้าและมั่นคงในหน้าที่การงาน รายได้ดีหางานง่าย และเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

2.2 ด้านการยอมรับในสังคม หมายถึง ความต้องการเคารพนับถือยกย่องมีเกียรติยศชื่อเสียงทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม ในความสามารถของตนเองจากบุคคลทั่วไป

2.3 ด้านความถนัดและความสนใจ หมายถึง ความสามารถเฉพาะบุคคล และพฤติกรรมความชอบที่แสดงออกเป็นพิเศษ รับรู้และเข้าใจตนเองชัดเจนว่าตนเองมีความชอบ ความสนใจ ความถนัด ความสามารถ อุปนิสัย สุขภาพร่างกาย เหมาะสมกับอาชีพที่ตนเองเลือกมากที่สุด

2.4 ด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การพิจารณาเลือกเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงสิ่งเร้าภายนอกตัวนักเรียน ที่มากระตุ้นให้นักเรียนแต่ละคนเลือกเรียนหรืออาชีพได้เหมาะสม และตรงตามความต้องการของตนเองมากที่สุดซึ่งได้แก่ บุคคลในครอบครัว ความต้องการของผู้ปกครอง สภาพเศรษฐกิจครอบครัว บุคคลที่เราเคารพรัก อาจารย์ เพื่อน ผู้ปกครอง ความสำเร็จในอาชีพ

3. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ

4. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง ลักษณะการทำงานของบิดามารดา หรืออาชีพของผู้ให้การอุปการะนักเรียน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน

4.1 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

4.2 พนักงานบริษัท

4.3 ผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว

4.4 เกษตรกร (ทำสวน ทำนา ทำไร่ ประมง เลี้ยงสัตว์)

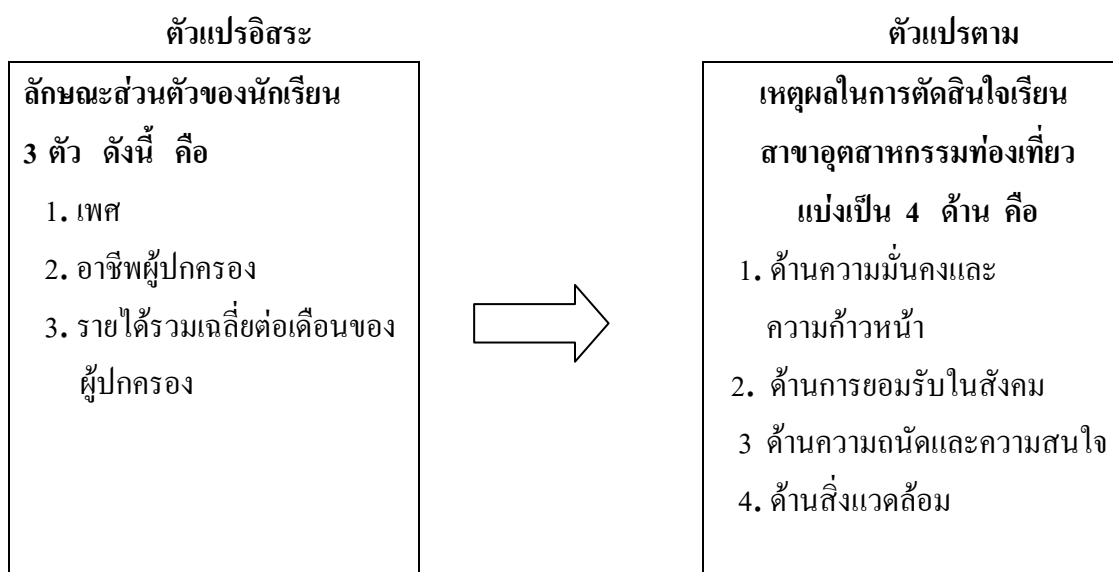
5. รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง หมายถึง ผลประโยชน์ตอบแทนหรืออัตราค่าจ้างที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียนได้รับจากการประกอบอาชีพซึ่งถือเป็นรายได้ประจำ คิดเฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ

5.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท

5.2 10,000 - 30,000 บาท

5.3 มากกว่า 30,000 บาท

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนเพศแตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ประวัติและความเป็นมาของโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ
1. โครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจสาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
2. แผนการเรียนตามหลักสูตรบริหารธุรกิจสาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
4. หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ
5. ทฤษฎีการตัดสินใจ
6. แรงจูงใจ
 - 6.1 ความหมายของแรงจูงใจ
 - 6.2 ประเภทของแรงจูงใจ
7. ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
8. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ประวัติและความเป็นมาของโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ

โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ตั้งอยู่เลขที่ 61 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 เปิดสอนในปี พ.ศ. 2536 โดยมีนายชาติชาย พุคยาภรณ์ เป็นผู้รับใบอนุญาต นายเชื้อม จันทรฉาย เป็นอาจารย์ใหญ่และผู้จัดการ เปิดสอนในระดับชั้น ปวช. ปวส. และ ปวท. รอบเช้า-บ่าย ประเภทพณิชยกรรม สาขาวิชาพณิชยกรรม กลุ่มวิชาการบัญชี การขาย การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ในปี พ.ศ. 2541 ได้สร้างอาคารใหม่ 10 ชั้น 8 ชั้นและ 4 ชั้น รวม 3 อาคาร ตั้งอยู่เลขที่ 92/1 ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร 10220 โดยมีนายชาติชาย พุคยาภรณ์ เป็นผู้รับใบอนุญาต นายปราโมท ปานโต เป็นอาจารย์ใหญ่และผู้จัดการ ได้เพิ่มหลักสูตร ปวช. รอบเช้าและรอบบ่ายของกรมอาชีวศึกษา ประเภทวิชาพณิชยกรรมสาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กลุ่มวิชาธุรกิจท่องเที่ยว สาขาวิชาธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ และหลักสูตร ปวส. รอบเช้าและรอบบ่ายของกรมอาชีวศึกษา ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ สาขาวิชาการจัดการงานบุคคล

ในปี พ.ศ. 2542-2543 นายชาติชาย พุกยาภรณ์ เป็นผู้รับใบอนุญาต นายเชื้อม จันทรฉาย เป็นอาจารย์ใหญ่และผู้จัดการ โรงเรียนได้รับรางวัลต่าง ๆ เช่น ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2542-2546 ได้รับการคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาหน้ามองในโครงการ “หน้าบ้านหน้ามอง” ของกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2542 ได้รับการคัดเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นโรงเรียนสีขาวเฉลิมพระเกียรติปถดชาเสพติด ประจำปี 2542 ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนต้นแบบ จาก ส.ก.ศ. สำนักนายกรัฐมนตรี ประจำปี 2543

ปี พ.ศ.2544 – ปัจจุบัน นายชาติชาย พุกยาภรณ์ เป็นผู้รับใบอนุญาต นางสาวผ่องศรี บัวประทุม เป็นอาจารย์ใหญ่และผู้จัดการ โรงเรียนได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาที่จัดจรัสศึกษาคิเด่น ประจำปี การศึกษา 2545 ได้รับการคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2545 ได้รับโล่และธงประกาศเกียรติคุณ “สถานศึกษาเข้มแข็งปถดชาเสพติด” กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2546

2. โครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจของสาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต และเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ	ไม่น้อยกว่า	26	หน่วยกิต
1.1 วิชาสามัญทั่วไป	(18 หน่วยกิต)		
1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ	(8 หน่วยกิต)		
2. หมวดวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	66	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	(8 หน่วยกิต)		
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	(18 หน่วยกิต)		
2.3 วิชาชีพสาขางาน	(36 หน่วยกิต)		
2.4 โครงการ	(4 หน่วยกิต)		
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
4. ฝึกงาน	(ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)		
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	(ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง)		
รวมไม่น้อยกว่า		102	หน่วยกิต

3. แผนการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ระดับ ปวช. 1

2701-1001	อุตสาหกรรมท่องเที่ยว
2701-2101	การโรงแรม
2701-2203	ทรัพยากรท่องเที่ยวภาคกลางและภาคตะวันออก
2701-2206	มัคคุเทศก์
2701-1004	ศิลปะการให้บริการ
2701-2105	งานส่วนหน้าโรงแรม
2701-2201	ธุรกิจท่องเที่ยว
2701-2202	ทรัพยากรท่องเที่ยวภาคเหนือและภาคตะวันตก

ระดับ ปวช. 2

2000-1225	ภาษาอังกฤษอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
2701-1005	พฤติกรรมนักท่องเที่ยว
2701-2117	การบริการอาหารและเครื่องดื่ม
2701-2204	ทรัพยากรท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2000-1237	ศัพท์เทคนิคภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวและโรงแรม
2701-2217	ผลิตภัณฑ์พื้นเมืองและของที่ระลึก
2701-2205	ทรัพยากรท่องเที่ยวภาคใต้
2701-2212	นันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว
2201-2812	ภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรม
2701-2211	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ระดับ ปวช. 3

2701-1006	การตลาดเพื่อการท่องเที่ยว
2701-2208	ศิลปกรรมไทย
2201-2811	ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว
2701-1003	ศิลปวัฒนธรรมไทย
2201-2813	ภาษาอังกฤษสำหรับมัคคุเทศก์
2701-2213	ปฏิบัติจรรยาวิชาชีพ
2701-2218	ความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว

4. หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ

เมื่อเยาว์วัยบุคคลใช้เวลาส่วนใหญ่กับการศึกษาหาความรู้เพื่อจุดมุ่งหมายสำคัญคือต้องการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ อาทิเช่น ให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพเพื่อประเทศชาติ และเพื่อเตรียมตัวสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้วจะใช้เวลาส่วนใหญ่กับการประกอบอาชีพที่ตนเลือกสรรและตัดสินใจไว้แล้ว ซึ่งถ้าหากตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมและประสบความสำเร็จในอาชีพนั้น ๆ ก็ย่อมส่งผลให้บุคคลมีความสุขสมหวังในชีวิตและในทางตรงกันข้าม ถ้าเลือกอาชีพได้ไม่เหมาะสมจะเกิดปัญหาในการประกอบอาชีพและปรับตัวเข้ากับอาชีพนั้น ๆ ไม่ได้ บุคคลประเภทนี้จะไม่มีความสุข ๆ ไม่สมหวังในชีวิต (ศุภวดี บุญญวงศ์. 2528 : 3) และธิดารัตน์ บุญนุช (2527) ได้กล่าวเสริมไว้อีกว่า อาชีพจึงนับว่ามีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ในการที่จะเป็นตัวบ่งชี้สภาพของแต่ละบุคคล อาชีพจะเปลี่ยนแปลงไปตามพัฒนาการของชีวิตและช่วงชีวิตของแต่ละบุคคล การไปโรงเรียนจัดว่าเป็นอาชีพอย่างหนึ่งของเด็กนักเรียนเช่นเดียวกับการไปวิทยาลัยก็เป็นอาชีพหนึ่งของนิสิตนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยมีสิ่งที่น่าสนใจที่นิสิตนักศึกษาต้องตัดสินใจหลายเรื่องเป็นว่า ตัดสินใจเรื่องโปรแกรมเรียนหรืออาชีพหรือตัดสินใจเปลี่ยนทิศทางไปหาสิ่งใหม่ ๆ ที่น่าสนใจกว่า ซึ่งตัวเลือกเหล่านี้ล้วนเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาเลือกได้ตามความถนัดและพัฒนาการของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ นิสิตนักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่จะทราบจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ในการเรียนต่อของตัวเองอย่างแน่ชัด บางคนก็พอมีแนวคิดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในชีวิตและรู้ว่าจำเป็นต้องมีจุดมุ่งหมายในชีวิตที่แน่นอนก่อนจะตัดสินใจเลือกอาชีพ

หลักการเลือกอาชีพ

หลักการเลือกอาชีพนั้น (ศุภวดี บุญญวงศ์.2528 : 20-22) ได้กล่าวไว้ว่า บางคนอาจจะเลือกด้วยความพอใจของตน ผู้ใหญ่เลือกให้ มีอาชีพโดยเหตุการณ์นำไป มีอาชีพด้วยการศึกษาเล่าเรียนหรือมีความใกล้ชิดกับอาชีพนั้น ๆ เป็นต้น หลักในการเลือกอาชีพทั่วไป ๆ ไปนั้น จำแนกออกได้ดังนี้

1. การเลือกอาชีพด้วยความรู้สึกชอบและสนใจจริงย่อมประสบความสำเร็จด้านอาชีพสูงกว่าการประกอบอาชีพโดยไม่ชอบ ไม่มีความถนัดหรือมีก็น้อยมาก และหลักการเลือกอาชีพประเภทนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคลด้วยเป็นสิ่งสำคัญ
2. การเลือกอาชีพด้วยการลองทำ การลองทำอาชีพต่าง ๆ มีโอกาสที่จะช่วยทำให้บุคคลตัดสินใจเลือกอาชีพได้ดีขึ้น เพราะเมื่อได้ลงมือปฏิบัติ มีความพอใจ มองเห็นอนาคตของงานนั้น ๆ ก็จะก่อให้เกิดความรัก เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในงานนั้น ๆ
3. การเลือกอาชีพตามวัยและวุฒิภาวะ บุคคลจะมีความสนใจอาชีพแตกต่างกันตามวัยและวุฒิภาวะ ทั้งนี้การตัดสินใจเลือกอาชีพใด ๆ นั้นเกิดจากบุคคลมีค่านิยมด้านอาชีพและกำหนดจุดหมายปลายทางชีวิตในอนาคตต่าง ๆ กันตามวัยที่นึกคิด

4. การเลือกอาชีพตามกลุ่มอาชีพ ตลอดเวลาที่เด็กเจริญเติบโตขึ้น จะเรียนรู้และรู้จักอาชีพต่าง ๆ จากบิดามารดา ผู้ปกครองและชุมชนด้วยการหัดว่าตัวเขาทำงานได้ดีในกลุ่มอาชีพใดและจะรู้ว่าเขาสามารถเจริญเติบโตในสังคมแวดล้อมอย่างไร ทั้งนี้ เพราะพฤติกรรมของบุคคลถูกกำหนดไว้ด้วยผลของความเกี่ยวข้องกันระหว่างบุคลิกภาพกับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว

5. การเลือกอาชีพตามพื้นฐานครอบครัวและสังคมแวดล้อม กระบวนการตัดสินใจของบุคคลจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องโดยตรงกับพื้นฐานครอบครัวและสภาพสังคมแวดล้อมของบุคคลเป็นอย่างมาก กล่าวคือ จะเกี่ยวข้องกับระดับเศรษฐกิจของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สิ่งแวดล้อมและความเป็นมาของตระกูลในอดีต ระดับการศึกษาและรายได้ของผู้ปกครอง การสนับสนุนทางการเงิน ภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่อยู่รอบตัว เป็นต้น

6. การเลือกอาชีพตามเกณฑ์ความต้องการ บุคคลจะมีเกณฑ์ความต้องการในการประกอบอาชีพ ซึ่งสามารถนำมาเป็นตัวพยากรณ์ความสำเร็จในการเลือกประกอบอาชีพและการงานได้ซึ่งเกณฑ์ความต้องการในการประกอบอาชีพที่สำคัญ ได้แก่

- (1) ความต้องการให้เป็นที่ยอมรับนับถือ
- (2) ความต้องการความอบอุ่นและมีประสบการณ์ที่ผูกพันต่อกันเป็นอย่างดี
- (3) ต้องการให้ตนเองสามารถทำงานได้และประสบผลสำเร็จ
- (4) ต้องการความเก่งและความเป็นเลิศในการทำงาน
- (5) ต้องการสวัสดิการที่ดี
- (6) ต้องการความอิสระในการแสดงออกและวางตน
- (7) ต้องการมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดี
- (8) ต้องการสิ่งที่ท้าทายและต้องใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นต้น

ในการเลือกอาชีพของบุคคลนั้น นอกจากจะเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับหลักการดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังต้องอาศัยทฤษฎีต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ทฤษฎีที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการตัดสินใจในการเลือกอาชีพเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการศึกษาถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่บุคคลจะเลือกวิชาเรียนหรืออาชีพนั้น มีดังต่อไปนี้

ทฤษฎีของทิดแมนและโอฮารา (สุภาวดี บุญญวงษ์. 2528)

เดวิด ทิดแมน และโรเบิร์ต โอฮารา (David Tiedman; & Robert O' Hara) มีแนวความคิดว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพและการปรับตัวในการประกอบอาชีพเป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และพัฒนามาเป็นระยะเวลานาน ทิดแมน และโอฮาราได้แบ่งพัฒนาการด้านอาชีพออกเป็นขั้นๆ ดังนี้

1. ขั้นเตรียมเลือกอาชีพ (The Period of Anticipation of Decision Making or Preoccupation) ขั้นนี้เป็นขั้นที่บุคคลจะเผชิญกับปัญหาเฉพาะหน้า เช่น จะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่จะต้องเรียนหรือเริ่มคิดเตรียมการที่จะเลือกอาชีพต่อไปในอนาคต ในขั้นนี้บุคคลจะใช้

กระบวนการวิเคราะห์แยกแยะรายละเอียดเกี่ยวกับตนเองและสิ่งแวดล้อมเป็นความคิดที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาเรียนหรือเลือกอาชีพในขั้นนั้นแบ่งย่อยออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1.1 ขั้นการสำรวจ (Exploration) ในขั้นนี้บุคคลจะสำรวจและประเมินตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ความถนัด ความสามารถ ความสนใจและความต้องการ นอกจากนี้ยังมีการสำรวจลักษณะสาขาวิชาหรือลักษณะอาชีพ ข้อดีและข้อบกพร่องของอาชีพด้วย

1.2 ขั้นการก่อตัวของความคิด (Crystallization) เมื่อได้ประเมินตนเองและวิเคราะห์อาชีพหรือสาขาวิชาแล้ว ก็จะรวมตัวเป็นแนวความคิดซึ่งจะนำไปใช้ในการตัดสินใจเลือกสายการเรียนหรืออาชีพ

1.3 ขั้นการลองเลือกอาชีพ (Choice) ในขั้นนี้บุคคลจะตัดสินใจลองเลือกสายการเรียนหรืออาชีพ

1.4 ขั้นการพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่างชัดและแน่นอนในการตัดสินใจ (Clarification of Specification) ในขั้นนี้บุคคลจะหารายละเอียดเพิ่มเติมในสาขาวิชาหรืออาชีพที่เลือกอีกครั้ง เพื่อการตัดสินใจที่แน่นอน

3. ขั้นการประกอบอาชีพและการปรับตัวในการทำงาน (The Period of Implementation and Adjustment) เมื่อบุคคลตัดสินใจเลือกสายการเรียนและอาชีพได้แล้วก็จะนำไปสู่ขั้นการดำเนินการศึกษาหรือประกอบอาชีพ ตามที่ได้เลือกสรรแล้วนั้น ในขั้นนี้จะแบ่งย่อยได้เป็น 3 ขั้นตอน

3.1 ขั้นการนำตนเองเข้าสู่การศึกษาหรือทำงาน (Induction) ขั้นนี้บุคคลจะเข้าทำงานหรือศึกษาตามสาขาที่ตนได้ตัดสินใจเลือกแล้ว

3.2 ขั้นการเปลี่ยนแปลงปรับปรุง (Transition or Reformation) ถ้าบุคคลประสบปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาหรือประกอบอาชีพในสาขาที่เลือกแล้วนั้น บุคคลก็จะปรับปรุงตนเองหรือสำรวจตนเองและอาชีพหรือสาขาที่เรียนใหม่เพื่อไปสู่การตัดสินใจเลือกการศึกษาหรืออาชีพใหม่ให้เหมาะสมต่อไป

3.3 ขั้นความมั่นคงในการประกอบอาชีพ (Maintenance or Integration) ถ้าบุคคลประสบความสำเร็จในการศึกษาหรือประกอบอาชีพที่ได้เลือกสรรแล้วนั้นก็จะเป็นกำลังใจให้บุคคลมุ่งมั่นศึกษาหรือประกอบอาชีพให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ทฤษฎีคุณลักษณะ (Trait - Factor Theory)

ไครท์ส (Crites, 1963 : 90) ได้กล่าวถึงแนวคิดของทฤษฎีนี้ว่า การให้บุคคลได้รู้จักคุณลักษณะต่าง ๆ ของตนเอง รู้จักลักษณะและข้อกำหนดของงานอาชีพแล้วเลือกงานอาชีพหรือสาขาวิชาเรียนที่มีข้อกำหนดตรงตามคุณลักษณะของบุคคล ทฤษฎีคุณลักษณะนี้มีพื้นฐานแนวความเชื่อในเรื่องจิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคล คือ บุคคลย่อมมีคุณลักษณะต่าง ๆ เช่น สติปัญญา ความสามารถ

ความสนใจ บุคลิกลักษณะ ฯลฯ แตกต่างกันไป รูปแบบ (Model) ของทฤษฎีคุณลักษณะ ประกอบด้วย

1. รู้จักตนเอง (Knowing oneself) โดยบุคคลจะวิเคราะห์คุณสมบัติต่าง ๆ และองค์ประกอบของตนเอง เช่น ความถนัด ความสนใจ ความสามารถ บุคลิกภาพ และฐานะเศรษฐกิจ เป็นต้น
2. รู้จักโลกของงาน (Knowing the of work) บุคคลจะแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ เช่น ลักษณะของอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงานเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ รายได้ ความมั่นคงและโอกาสก้าวหน้าในอาชีพนั้น ๆ
3. พัฒนาความสำนึกและเหตุผลของความเป็นจริง (Developing a sense of Truereasoning) โดยอาศัยหลักการในข้อ 1 และ 2 ประกอบกัน เพื่อบุคคลจะได้พิจารณาตนเองว่า สิ่งที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด ในระหว่างข้อเท็จจริงในข้อ 1 และข้อ 2 นั้นอยู่ที่ใด

ทฤษฎีของฮอปพอก (Hoppock. 1968)

โรเบิร์ต ฮอปพอก (Robert Hoppock) ได้ศึกษาพัฒนาการของเด็กอย่างระมัดระวังและพบว่าการเลือกงานอาชีพนั้นเป็นกระบวนการ (Process) ที่เริ่มขึ้นตั้งแต่แรกเกิดไปจนกระทั่งหมดอายุ การตัดสินใจเลือกงานอาชีพนั้น แบ่งออกได้เป็น 3 ระยะกันคือ

1. ระยะ Fantasy Choices คือ ระยะก่อนอายุ 11 ปี เป็นระยะที่เด็กรับรู้เกี่ยวกับการเลือกงานอาชีพ ซึ่งเด็กจะคิดว่าเขาจะเป็นอะไรก็ได้ทุกอย่างที่เขาอยากจะเป็น ขึ้นอยู่กับความต้องการจะเป็นหรือความต้องการที่จะประกอบอาชีพของเขาเป็นหลัก
2. ระยะ Tentative Choices คือ ระยะอายุ 11 – 17 ปี เป็นระยะที่เด็กลองเลือกอาชีพดูก่อน โดยจะเริ่มนำเอาความสนใจ ความสามารถพิเศษ (Capicities) และค่านิยม (Values) เข้ามาพิจารณาประกอบด้วย นับเป็นระยะที่เด็กเข้าสู่วัยรุ่น ชีวิตการเรียนของเด็กวัยนี้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือไม่มีมัธยมศึกษาตอนปลาย ในขั้นนี้เขาจะไม่ค่อยแน่ใจในความสนใจความสามารถพิเศษ และค่านิยมเท่าใดนัก
3. ระยะ Realistic Choices คือ ระยะตั้งแต่อายุ 17 ปีไปจนถึงวัยเริ่มเป็นผู้ใหญ่เป็นระยะที่สามารถตัดสินใจได้แน่นอนว่าควรเลือกงานอาชีพในเพราะเป็นวัยที่กำลังหางานทำโดยที่ไม่ขัดกับความสนใจ ความสามารถพิเศษและค่านิยม ตลอดจนโอกาสและความเป็นไปได้ก็นำมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจด้วย

นอกจากนี้ ฮอปพอก ยังกล่าวว่า บุคคลจะเลือกงานอาชีพที่เห็นว่าตรงกับความต้องการของตนเท่านั้น ดังนั้นจึงเป็นที่เข้าใจว่าคนแต่ละคนอาจเลือกงานอาชีพใดก็ควรพิจารณาความต้องการของตนเป็นหลัก เช่น คนที่ต้องการเกียรติยศและความมีหน้ามีตาในสังคมก็จะเลือกงานอาชีพที่มีลักษณะเด่นดังในสังคม มีรายได้ค่อนข้างสูง คนที่ต้องการอยู่ลำพังสันโดษไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับคนอื่นมากนัก ก็อาจเลือก

งานอาชีพที่ทำคนเดียวได้ ผู้ที่ต้องการความปลอดภัยสูงจะไม่เลือกอาชีพที่เสี่ยงต่อภัยอันตรายหรือผู้ที่ต้องการความรักความห่วงใยจากครอบครัว ญาติมิตรก็ไม่เลือกงานอาชีพที่ต้องย้ายไปมาบ่อย ๆ สอพอคได้ย้่าว่าปฏิภรียาหรือพฤติกรรมที่คนเราแสดงออกโดยอิทธิพลของความต้งการของร่างกายและจิตใจนั้นมีความหมายในการเลือกงานอาชีพด้วย

สอพอคได้สรุปทฤษฎีนี้เป็นประเด็นสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1. บุคคลเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการของตนเอง
 2. เมื่อบุคคลเลือกอาชีพใดก็ตามย่อมมีความเชื่อว่าอาชีพนั้นอาชีพนั้นจะสนองความต้องการของเขาได้ดีที่สุด
 3. ความต้งการจะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ
 4. การเลือกอาชีพของบุคคลเริ่มต้นเมื่อเกิดความรู้สึกว่าการประกอบอาชีพนั้นจะช่วยตอบสนองความต้องการของบุคคลได้
 5. การเลือกอาชีพของบุคคลจะพัฒนาขึ้นเมื่อสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่าอาชีพอะไรที่จะสนองความต้องการของเขาได้ในอนาคต ทั้งนี้การเลือกอาชีพต้องขึ้นอยู่กับการรู้จักตนเอง รู้จักอาชีพและความสามารถที่จะคิดอย่างมีเหตุผล
 6. ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลยอมรับความต้องการและการคาดการณ์ล่วงหน้าว่าบุคคลจะประสบความสำเร็จในอาชีพที่เลือกหรือไม่
 7. ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยช่วยให้บุคคลได้ค้นพบอาชีพที่สนองความต้องการของเขาได้ดีที่สุดและสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่าจะได้รับคามพึงพอใจในอาชีพที่ตนเลือกมากน้อยเพียงใด เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น ๆ
 8. ความพึงพอใจในงานอาชีพขึ้นอยู่กับขอบเขตของงานว่าสามารถสนองความต้องการของบุคคลได้ในขณะนี้ หรือมีแนวโน้มที่จะสนองความต้องการของบุคคลได้ในอนาคต ซึ่งขึ้นอยู่กับสัดส่วนระหว่างสิ่งที่ได้รับและความต้งการที่จะได้รับจากอาชีพนั้น ๆ
 9. ความพึงพอใจในงานอาชีพขึ้นอยู่กับว่างานอาชีพนั้นจะสนองความต้องการของบุคคลได้ดีขึ้น
- จากทฤษฎีของสอพอคสรุปได้ว่า บุคคลส่วนมากเลือกอาชีพเพื่อจะสนองความต้องการของตนเองและการเลือกอาชีพของบุคคลก็จะพัฒนาขึ้นไปเรื่อย ๆ ทั้งนี้การเลือกอาชีพก็ต้องขึ้นอยู่กับการรู้จักตนเอง รู้จักอาชีพและความสามารถที่จะคิดอย่างมีเหตุผลอีกด้วย

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ (Holland's Theory of Vocational Choice)

จอห์น แอล ฮอลแลนด์ (John L. Holland) ได้สร้างทฤษฎีการเลือกอาชีพ แบบสำรวจความสนใจในอาชีพและแบบสำรวจบุคลิกภาพตนเอง เพื่อช่วยในการเลือกอาชีพ

ฮอลแลนด์ได้สรุปทฤษฎีของเขาไว้ 4 ประการดังนี้คือ

1. ในสังคมของวัฒนธรรมตะวันตก สามารถแบ่งบุคคลออกตามลักษณะของบุคลิกภาพได้ 6 ประการ คือ พวกชอบเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม (Realistic) พวกที่ชอบเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ใช้ความคิด การแก้ปัญหา (Intellectual) พวกชอบเข้าสังคม (Social) พวกชอบระเบียบแบบแผน (Conventional) พวกที่มีความทะเยอทะยาน ชอบมีอำนาจ (Enterprising) และพวกชอบศิลปะ (Artistic)

2. บรรดาอาชีพต่าง ๆ นั้น สามารถแบ่งตามลักษณะและสภาพแวดล้อมได้ 6 ชนิด ซึ่งสอดคล้องกับบุคลิกภาพของคนทั้ง 6 ประเภท ดังนี้คือ

(1) บุคคลที่ชอบเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม (Realistic Type) บุคคลประเภทชอบเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม หรือกิจกรรมที่ไม่ค่อยมีความสลับซับซ้อน มีร่างกายแข็งแรงคล่องแคล่ว ว่องไว สามารถทำงานหนักได้ และโดยทั่ว ๆ ไปจะไม่ค่อยเข้าสังคม สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับบุคคลประเภทนี้ ได้แก่ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานช่างฝีมือ เช่น ช่างก่อสร้าง ช่างซ่อมบำรุง ช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ และอาชีพเกษตรกร เป็นต้น

(2) บุคคลที่ชอบใช้ความคิดแก้ปัญหา (Intellectual Type) เป็นพวกที่ชอบทำงานที่ใช้สมองมากกว่าใช้กำลัง มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาที่เป็นนามธรรมได้ดี ชอบความอิสระ บุคคลประเภทนี้มักจะสนใจอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ การคำนวณ อาชีพที่ต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ เช่น อาชีพนักวิทยาศาสตร์ แพทย์ นักคำนวณ

(3) บุคคลที่ชอบสังคมกับบุคคลอื่น (Social Type) ชอบแสดงตัว ชอบสนทนา โดยทั่วไปจะมีทักษะทางสังคม ชอบช่วยเหลือผู้อื่น บุคคลที่มีลักษณะเช่นนี้มักสนใจอาชีพที่ได้มีโอกาสสังคมกับผู้อื่น ได้รับการสังคม เช่น อาชีพนักสังคมสงเคราะห์ นักแนะแนว นักจิตวิทยา นักสังคมวิทยา ครู อาจารย์ ผู้บริหารการศึกษา

(4) บุคคลที่ชอบทำตามระเบียบแบบแผน (Conventional Type) เป็นบุคคลที่เคร่งครัดในกฎหมาย ไม่ค่อยมีความยืดหยุ่น มีความรอบคอบและขยันหมั่นเพียร บุคคลที่มีบุคลิกภาพเช่นนี้มักชอบทำงานที่มีระบบระเบียบ ปฏิบัติไปตามระบบระเบียบที่มีอยู่ เช่น งานด้านสารบรรณ เลขานุการ บรรณารักษ์ นักสถิติ

(5) บุคคลที่มีความทะเยอทะยาน ชอบมีอำนาจ (Enterprising Type) ชอบแสดงตัว มีความเชื่อมั่นในตัวเอง มีความสามารถในการพูดเพื่อโน้มน้าวชักจูงผู้อื่น มีความกล้าได้กล้าเสีย บุคคลประเภทนี้มักจะชอบอาชีพที่ตนได้แสดงลักษณะของตน อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการค้า และนักการเมือง เช่น อาชีพนักธุรกิจ นักการเมือง ผู้จัดการฝ่ายขาย ผู้จัดการฝ่ายบุคคล นักโฆษณา ประชาสัมพันธ์

(6) บุคคลที่ชอบศิลปะ ความงาม (Artistic Type) เป็นบุคคลที่เป็นตัวของตัวเองสูง มีจินตนาการ ชอบอิสระภาพ ไม่ชอบระเบียบแบบแผน บุคคลที่มีลักษณะเช่นนี้มักเลือกอาชีพที่เกี่ยวกับศิลปะ เช่น อาชีพจิตรกร ภูมิกร ช่างออกแบบ นักประพันธ์ นักดนตรี

3. บุคคลยอมแสวงหาสภาพแวดล้อมและอาชีพ ซึ่งเปิดโอกาสให้เขาได้ใช้ความสามารถและทักษะ เพื่อแสดงออกถึงค่านิยมและทัศนคติ ตลอดจนการมีบทบาทที่เหมาะสมและหลีกเลี่ยงบทบาทที่ไม่เหมาะสมกับตนเอง

4. พฤติกรรมของบุคคลสามารถอธิบายได้จากปฏิกิริยา ระหว่างแบบฉบับแห่งพฤติกรรมของเขากับสภาพแวดล้อมของเขา

ฮอลแลนด์กล่าวว่า ถ้าบุคคลมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมสำหรับอาชีพใดอาชีพหนึ่งและได้รับความช่วยเหลือจากการได้รับข้อมูลด้านอาชีพและการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแล้ว จะทำให้เลือกอาชีพได้สะดวกและเหมาะสม ถ้าบุคคลใดมีบุคลิกภาพไม่คงที่ในทางใดทางหนึ่ง ไม่มีความชอบหรือความสนใจในด้านใดเลยเลยก็จะประสบปัญหาในการเลือกอาชีพ ถ้าบุคคลใดไม่สามารถเลือกอาชีพตามความต้องการอันดับแรกของตนได้ ก็จะต้องเลือกอันดับรองลงมาซึ่งเหมาะกับบุคลิกภาพของเขาต่อไป แต่ถ้ามีความชอบที่กำกวมกันจะทำให้เลือกอาชีพได้ยาก

นอกจากนั้น ฮอลแลนด์ยังได้กล่าวถึงความคาดหวังเกี่ยวกับอาชีพของบุคคล (Level of Occupational Choice) ว่าขึ้นอยู่กับสิ่งที่บุคคลประเมินตนเอง ฮอลแลนด์เน้นว่าการที่บุคคลรู้จักบุคลิกภาพของตนเอง และมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพมีความสำคัญมากในกระบวนการเลือกอาชีพ

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของโร (Roe's Theory of Vocational Choice)

ทฤษฎีการเลือกอาชีพจากผลงานวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความแตกต่างในด้านบุคลิกภาพ สถิติปัญญา ความถนัด ประสบการณ์ในวัยเด็ก ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของบุคคล ทฤษฎีของโร ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ประการ คือ

1. อิทธิพลของพันธุกรรมเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดความต้องการ

2. อิทธิพลของทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchical Needs Theory) โรเชื่อว่าทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ที่จัดลำดับความต้องการของมนุษย์เป็นขั้น ๆ จากขั้นมูลฐานที่ต่ำสุดคือความต้องการทางด้านร่างกาย จนถึงขั้นสูงสุด คือความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้และพัฒนาตนเองอย่างสมบูรณ์

3. อิทธิพลของประสบการณ์ในวัยเด็กตอนต้น (Early Childhood Experiences) ซึ่งเป็นผลมาจากการเลี้ยงดูเด็กของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง โรได้แบ่งแบบฉบับของการเลี้ยงดูเด็กซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคลออกเป็น 3 แบบดังนี้

3.1 การเลี้ยงดูแบบไม่สนใจหรือไม่ยอมรับเด็ก (Avoidance of the Child) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

- การเลี้ยงดูแบบไม่ยอมรับเด็ก (Rejecting) เนื่องจากมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเด็ก ผู้ปกครองจะละเลยไม่ให้ความสนใจต่อความคิดเห็นหรือความต้องการของเด็ก จะคอยดูว่าและลงโทษเด็ก มักมองเด็กในแง่ร้าย ไม่ชอบสังคม มีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลน้อย

- การเลี้ยงดูแบบละเลยเด็ก (Neglecting) ผู้ปกครองละเลยไม่เอาใจใส่รับผิดชอบ และไม่ตอบสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ของเด็ก แต่จะให้เฉพาะปัจจัยขั้นพื้นฐานบ้าง เด็กจะขาดความสุขและมักมองโลกในแง่ร้าย

3.2 การเลี้ยงดูด้วยอารมณ์ (Emotional Concentration on the Child) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ

- การเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป (Overprotecting) ผู้ปกครองปกป้องระแวดระวังเด็กทุกฝั้ว ไม่ค่อยให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ การเลี้ยงดูแบบนี้แม้จะสนองความต้องการด้านร่างกายและความปลอดภัยแก่เด็ก แต่จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กพึ่งผู้ใหญ่มาก และมักจะทำให้เด็กกลายเป็นคนที่ทำอะไรต่าง ๆ ตามแบบฉบับที่มีอยู่ ไม่ค่อยได้แสดงความคิดริเริ่ม เด็กมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลน้อย

- การเลี้ยงดูแบบเข้มงวดหรือเรียกร้องจากเด็กมาก (Overdemanding) ผู้ปกครองจะคาดหวังความสำเร็จจากเด็กมาก วางมาตรฐานไว้สูง คาดหวังให้เด็กกระทำการต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์แบบ เด็กจะได้รับความรักก็ต่อเมื่อสามารถทำตามสิ่งที่ผู้ปกครองคาดหวังไว้ได้สำเร็จ การเลี้ยงดูแบบนี้จะทำให้เด็กเกิดความเครียดสูง เด็กจะหาทางออกด้วยความก้าวร้าว หรือเก็บตัว เด็กจะมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลน้อย

3.3 การเลี้ยงดูแบบยอมรับให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก (Acceptance of the Child) ซึ่งแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

- การเลี้ยงดูแบบไม่เข้มงวดแก่เด็ก ผู้ปกครองให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก ตั้งกฎเกณฑ์เพื่อควบคุมความประพฤติของเด็กเพียงเล็กน้อยและไม่เข้มงวดต่อกฎเกณฑ์ เด็กได้รับความอบอุ่นและชอบสังคมกับผู้อื่น ๆ เด็กมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับบุคคล

- การเลี้ยงดูแบบให้ความรัก (Loving) ผู้ปกครองให้ความรัก ความอบอุ่น ให้กำลังใจ ให้การสนับสนุน เด็กมีความสุข และได้รับตอบสนองความต้องการ ชอบสังคมและมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลมาก

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของเชฟเฟอร์ (Schaffer's Theory of Vocational Choice)

อาร์ เอช เชฟเฟอร์ (R.H. Schaffer) ศึกษาวิจัยจากบุคคลที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ เขาได้แนวคิดว่าบุคคลเลือกอาชีพเพื่อให้สนองความต้องการของตน และถ้าเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับความต้องการจะทำให้มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน

เขาสรุปว่าบุคคลมีความต้องการด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. ความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น ซึ่งจะก่อให้เกิดความภูมิใจในตนเอง
2. ความต้องการความรักและสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลต้องการ เป็นส่วนหนึ่งของสังคม
ได้รับความรักและความรักและความอบอุ่นจากบุคคลอื่น
3. ความต้องการประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำ
4. ความต้องการควบคุมผู้อื่น มีอำนาจเหนือผู้อื่น
5. ความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น
6. ความต้องการแสดงตนเอง
7. ความต้องการสถานะทางเศรษฐกิจสังคม
8. ความต้องการปฏิบัติตามค่านิยมยึดถือ
9. ความต้องการทำตามผู้อื่น ไม่ต้องมีความรับผิดชอบมาก
10. ความต้องการแสดงความคิดริเริ่มในการดำเนินกิจการต่าง ๆ
11. ความต้องการความมั่นคงทางเศรษฐกิจ คือต้องการรายได้ที่สม่ำเสมอ
12. ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ทำงานอิสระ

เซฟเฟอร์กล่าวว่า การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จและมีความสุขในการประกอบอาชีพมากน้อยเพียงใด คือการที่อาชีพนั้นสนองความต้องการของเขาได้ขนาดไหน

ความสามารถในการเลือกอาชีพของแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน และขึ้นอยู่กับส่วนประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น เพศ วัย ความคิด ประสบการณ์ ค่านิยม บุคลิกภาพ เป็นต้น การตัดสินใจประกอบอาชีพ อย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบผลสำเร็จนั้นเป็นเรื่องที่ทำความลำบากให้แก่บุคคลมากเนื่องจากสิ่งเหล่านี้พัฒนามาในแต่ละวัยของชีวิต การเข้าใจในพัฒนาการด้านอาชีพ (Career Development) จะทำให้เข้าใจถึงกระบวนการที่บุคคลได้เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง อิทธิพลของประสบการณ์ในวัยเด็ก และแบบฉบับของบุคลิกภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อค่านิยมและการตัดสินใจ

ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของกินซ์เบิร์ก (Ginzberg's Theory of Career Development)

เอลี กินซ์เบิร์ก (Eli Ginzberg) สนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวิชาการทางด้านสังคมวิทยากับจิตวิทยา การศึกษาบทบาทของงานในสังคมทำให้เขาและคณะได้ทำการวิจัยทางด้านพฤติกรรมพัฒนาการด้านอาชีพ คณะวิจัยดังกล่าว ได้แก่ กินซ์เบิร์ก (Ginzberg) อะเซลแรด (Axelrad) และเฮร์มา (Herma) คณะวิจัยนี้ประกอบด้วยนักเศรษฐศาสตร์ นักสังคมวิทยา นักจิตวิทยา และนักจิตบำบัด ได้นำผลวิจัยมาสรุปเป็นทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพ

กินซ์เบิร์กและคณะได้สรุปกระบวนการเลือกอาชีพของบุคคลไว้ดังนี้

1. การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการ (Process) มากกว่าการตัดสินใจเพียงครั้งเดียว ค่านิยม สภาพแวดล้อมที่เป็นจริง คุณลักษณะทางจิตวิทยา โอกาสในการศึกษา และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีผลต่อกระบวนการดังนี้

2. กระบวนการเลือกอาชีพจะเป็นไปตามขั้นตอนไม่ย้อนกลับ

3. การเลือกอาชีพเป็นการประนีประนอมระหว่างความต้องการ และความเป็นจริงในการเลือก โดยคำนึงความสามารถและเป้าหมายที่ต้องการ

ต่อมากินซ์เบิร์กได้ปรับปรุงหลักบางประการในทฤษฎี ในระดับอายุแรกหรือระดับอายุ 20 กว่า ดังนี้

1. กระบวนการเลือกอาชีพและพัฒนการด้านอาชีพ (The Process of Vocational Choice and Development) เกิดขึ้นตลอดชีวิตและเปิดกว้าง กินซ์เบิร์กสรุปได้ว่า บุคคลเปลี่ยนงานเพราะงานใหม่ให้ความพึงพอใจ ได้อิสรภาพ เนื่องจากการเปลี่ยนความรับผิดชอบความกดดันหรือให้ทางเลือกในการทำงานของบุคคล

2. กระบวนการเลือกอาชีพจะไม่ย้อนกลับ (Irreversible) กินซ์เบิร์กกล่าวว่า สิ่งที่คนหนุ่มสาวเผชิญในช่วงวัยรุ่น คือการวางแผนการเพื่อให้มีโอกาสเลือกได้มาก อย่างน้อยที่สุดเพื่อให้แน่ใจว่าเรามีสิทธิในการเข้ามหาวิทยาลัยหรือได้งานที่ดี โดยที่ถ้าบุคคลได้รับการศึกษาสูง โอกาสที่เขาเลือกอาชีพจะกว้างขวางขึ้น

3. การมองงานในทัศนคติที่ดี (Optimization) บุคคลมีความพยายามที่จะทำงานเพื่อสนองความพึงพอใจหรือความต้องการของตนโดยให้ตนเองเป็นประโยชน์ในงานที่เขามีโอกาสทำและตระหนักถึงสิ่งที่เขาต้องปฏิบัติในงาน

4. ข้อจำกัดบางอย่างความไม่กลมกลืนกันระหว่างการศึกษากับอาชีพเป็นสิ่งจำเป็น ต้องพิจารณาบุคคลที่ไม่มีโอกาสที่จะศึกษาเล่าเรียนก็ย่อมมีโอกาสที่จะประกอบอาชีพที่รายได้ดีมีเกียรติในสังคมได้น้อย แต่ถ้าได้รับการศึกษามากก็ย่อมจะมีช่องทางในการเลือกประกอบอาชีพได้มาก

5. โอกาสในโลกของงานที่จะต้องพิจารณา หมายถึง ความสำคัญของการรับโอกาสของบุคคลว่าเขามองเห็นโอกาสหรือไม่

6. แนวโน้มในเรื่องค่านิยมมีความสำคัญมากขึ้นในปัจจุบัน และมีบทบาทสำคัญในการค้นหาความพึงพอใจของบุคคล วิถีชีวิตของบุคคลมีผลกระทบต่อตัดสินใจด้านอาชีพ

กินซ์เบิร์กได้แบ่งขั้นตอนการเลือกอาชีพของบุคคลออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะเพื่อฝัน (Fantasy Period) เริ่มตั้งแต่วัยเด็กจนถึงอายุ 11 ปี เด็กจะคิดเกี่ยวกับอาชีพในรูปแบบของความปรารถนา มีความเพื่อฝันถึงอาชีพต่าง ๆ ที่ตนชอบ และอยากจะประกอบอาชีพนั้น ๆ เมื่อเติบโตขึ้นโดยได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม หรืออาชีพของบุคคลในครอบครัวโดยที่ไม่คำนึงถึงความสามารถของตนเองและความเป็นไปได้

2. ระยะพิจารณาอาชีพ (Tentative Period) ช่วงอายุ 11 ถึง 17 ปี ในระยะนี้การเลือกอาชีพยังเป็นการเลือกที่ชိคองค์ประกอบเกี่ยวกับตนเองอยู่ การเลือกอาชีพยังเป็นการทดลอง องค์ประกอบที่แท้จริงยังไม่ได้นำมาพิจารณา ในระยะนี้แบ่งออกเป็นขั้นย่อย ๆ ดังนี้

2.1 ขั้นแห่งความสนใจ (Interest Stage) อายุ 11 ถึง 12 ปี ในขั้นนี้ความสนใจเป็นพื้นฐานขั้นแรกในการเลือกอาชีพ โดยไม่คำนึงถึงความสามารถที่แท้จริง

2.2 ขั้นแห่งความสามารถ (Capacity Stage) อายุ 13 ถึง 14 ปี เป็นช่วงที่วัยรุ่นคำนึงถึงความสามารถในการวางแผนเลือกอาชีพ แต่ความรู้ในความสามารถของตนยังไม่สมบูรณ์การเลือกยังเป็นการทดลอง

2.3 ขั้นแห่งค่านิยม (Value Stage) อายุ 15 ถึง 16 ปี ระยะนี้จะเลือกโดยคำนึงถึงค่านิยมของตนเอง และของสังคม

2.4 ขั้นแห่งการเปลี่ยนแปลง (Transition Stage) อายุ 17 ปี ระยะนี้จะมีการประนีประนอมกันระหว่างความสนใจ ความสามารถ ค่านิยม ซึ่งเป็นประโยชน์ในการเลือกอาชีพ

3. ระยะเลือกอาชีพตามความเป็นจริง (Realistic Period) อายุ 17 ปี ถึงวัยผู้ใหญ่ ระยะนี้การเลือกจะเป็นการประนีประนอม (Compromise) ระหว่างองค์ประกอบที่เป็นจริง การพัฒนาการเลือกอาชีพในขั้นนี้แบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นดังนี้

3.1 ขั้นสำรวจอาชีพ (Exploration Stage) เป็นขั้นที่บุคคลสำรวจอาชีพต่าง ๆ เพื่อค้นหาอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตัวเองที่ได้ทราบแล้วในระยะพิจารณาอาชีพ ในขั้นนี้บุคคลจะทดลองเรียนวิชาการ และวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตลอดจนการทดลองทำงานนอกเวลา เรียนโดยเลือกเรียนหรือทำงานเฉพาะที่ตนเองสนใจ

3.2 ขั้นรวบรวมความคิด (Crystallization Stage) เป็นขั้นที่บุคคลมีความพร้อมที่จะเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งจากอาชีพที่บุคคลมีความสนใจอยู่ประมาณสองสามอาชีพ เนื่องจากได้รวบรวมข้อมูลและความคิดไว้พอควร

3.3 ขั้นตัดสินใจเลือกอาชีพ (Specification Stage) เป็นขั้นสุดท้ายของการเลือกอาชีพ ในขั้นนี้บุคคลตัดสินใจเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจงอาชีพเดียว ระยะนี้บุคคลจะฝึกหาความรู้ ประสบการณ์ในงานเฉพาะด้านเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ

การเลือกอาชีพตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory of Career Choice)

ক্রিমบোলท์ซ์ มิทเชล และเกิลท (Krumboltz, Mitchell & Gelatt) ได้นำทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมมาใช้ในการเลือกอาชีพ โดยแบ่งองค์ประกอบของพัฒนาการด้านอาชีพออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. คุณสมบัติติดตัวมาแต่กำเนิดและความสามารถพิเศษ (Genetic Endowment & Events) เป็นองค์ประกอบด้านนี้มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ คือ เป็นตัวกำหนดโอกาสทางอาชีพของบุคคล

2. สภาพสิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต (Environmental Conditions & Events) เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และความพึงพอใจในอาชีพต่าง ๆ ของบุคคล ตัวอย่างขององค์ประกอบด้านนี้ได้แก่ นโยบายของรัฐ สภาพภูมิศาสตร์ และทรัพยากรในท้องถิ่น

3. ประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning Experiences) แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

3.1 ประสบการณ์การเรียนรู้แบบอาศัยเครื่องมือประกอบ (Instrument Learning Experiences) บุคคลจะเรียนรู้จากการมีปฏิริยาต่อสิ่งนั้น ทั้งจากสังเกตผลการกระทำของตน และจากปฏิริยาของผู้อื่น ประสบการณ์การเรียนรู้แบบนี้จะมีอิทธิพลต่อการวางแผนการพัฒนาด้านเกี่ยวกับอาชีพที่ตนไม่ได้รับการเสริมแรงอย่างเพียงพอ

3.2 ประสบการณ์การเรียนรู้ระบบอาศัยความสัมพันธ์ (Associative Learning Experiences) ประสบการณ์การเรียนรู้แบบนี้ บุคคลไม่ได้เรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง แต่จะเรียนรู้จากการสังเกตผู้อื่น ภาพยนตร์ และสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ แล้วนำผลมาสัมพันธ์กันสรุปเป็นรูปแบบการเรียนรู้ของตน

4. งานที่มีลักษณะใกล้เคียงกับทักษะ (Tasks Approach Skills) ซึ่งเป็นงานที่บุคคลจำเป็นต้องพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เป็นต้นว่า การแก้ไขปัญหาคณิตศาสตร์ การทำงาน ปฏิริยาทางอารมณ์ และการใช้ความคิด

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมได้เน้นถึงประสบการณ์การเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการเลือกอาชีพในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านเกณฑ์การเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพของบุคคลจะนำประสบการณ์ไปกำหนดเกณฑ์การเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพของตน ซึ่งอาจจะแตกต่างจากบุคคลอื่น ๆ
2. ด้านการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการเลือกอาชีพ
3. ด้านการเข้าสู่อาชีพ เช่น การสมัครงาน การเลือกหลักสูตร และการเลือกสถานศึกษาเพื่อฝึกอาชีพตามที่ตนต้องการ

ประสบการณ์การเรียนรู้ของแต่ละบุคคล จะมีขอบเขตและรายละเอียดแตกต่างกันขึ้นอยู่กับคุณสมบัติที่บุคคลติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด และโอกาสเรียนรู้ทางสังคม จึงมีผลให้การตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลแตกต่างกันไปด้วย การตัดสินใจเลือกอาชีพคือ เป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดอาชีพ เช่นเดียวกับประสบการณ์การเรียนรู้ บุคคลต้องอาศัยทักษะสำคัญหลายอย่างด้วยกัน ทักษะดังกล่าวเหล่านี้สามารถจัดให้มีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาได้ด้วยการสอนตามหลักสูตรและจัดโครงการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเพื่อช่วยเหลือบุคคลให้ได้นำทักษะไปใช้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างเหมาะสม

พัฒนาการด้านอาชีพตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytical Theory of Career Development)

บอร์ดิน แนชแมน และซีกัล (Bordin, Nachmann; & Segal) เป็นผู้นำทฤษฎีจิตวิเคราะห์ มาอธิบายพัฒนาการด้านอาชีพของบุคคล ซึ่งได้ให้ความสำคัญแก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดา มารดา ในวัยเด็กที่มีอิทธิพลต่อการสร้างระบบความต้องการของบุคคล เช่นเดียวกับทฤษฎีการเลือกอาชีพของโรดเจอร์ส โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการในวัย 6 ขวบแรก บุคคลจะเรียนรู้กิจกรรมที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ และมีความต้องการจะกระทำซ้ำ ๆ อีก จนในที่สุดก็ก่อรูปเป็นมิติความต้องการขึ้น (Need Dimensions) ซึ่งมีอิทธิพลต่อการพิจารณาเลือกอาชีพของบุคคล

การนำทฤษฎีจิตวิเคราะห์มาอธิบายพัฒนาการด้านอาชีพ มีขอบเขตค่อนข้างจำกัดกล่าวคือ ไม่ได้พิจารณาถึงสิ่งแวดล้อมภายนอกอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านอาชีพ ไม่ได้คำนึงถึงความพึงพอใจของบุคคล ไม่มีการเน้นงานตามขั้นพัฒนาการและความคิดรวบยอดเกี่ยวกับบุคลิกภาพด้านอาชีพ เพียงแต่ให้ความสำคัญเรื่องพัฒนาการบุคลิกภาพของบุคคลพัฒนาการในวัยเด็กและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาเท่านั้น

การเลือกอาชีพตามแนวสังคมวิทยาหรือสถานการณ์ (Sociological or Situational Approach)

บลู กุสตาดี เจสเซอร์ พาร์นส์ และวินค็อกซ์ (Blau, Gustad; Jessor, Parnes; & Willcox) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพตามแนวสังคมวิทยาหรือสถานการณ์ โดยแบ่งอธิบายเป็น 2 กระบวนการ คือ

1. กระบวนการตัวเลือก (Process of Choice) ได้รับอิทธิพลจากสภาพครอบครัว ตำแหน่งทางสังคม การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น และบทบาททางสังคมที่มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา บุคคลจะสร้างตัวเลือกด้านอาชีพที่ตนพึงพอใจ

2. กระบวนการเลือก (Process of Selection) กระบวนการเลือกอาชีพของบุคคล ได้รับอิทธิพลจากสภาพสังคมและธรรมชาติ

สรุปได้ว่าสภาพทางจิตวิทยา สภาพทางเศรษฐกิจ และสภาพทางสังคมวิทยาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคม มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล โดยที่บุคคลจะนำทั้งกระบวนการดังกล่าวและกระบวนการเลือกมาสัมพันธ์กันเพื่อเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม

พัฒนาการด้านอาชีพตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory Approach)

โอฮารา และมิลเลอร์ (O'Hara; & Miller) เป็นผู้นำทฤษฎีการเรียนรู้มาอธิบายพัฒนาการด้านอาชีพและการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยเน้นว่าการเรียนรู้เป็นพื้นฐานสำคัญของการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

พัฒนาการด้านอาชีพก็คือ กระบวนการการเรียนรู้อย่างหนึ่งนั่นเอง ทฤษฎีอื่น ๆ ที่นำมาอธิบายพัฒนาการด้านอาชีพและเลือกอาชีพ กล่าวถึงการเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ของบุคคลน้อยไป ทั้ง ๆ ที่การพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพก็ต้องคำนึงถึงสิ่งที่เขาได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพมาก่อนเพียงใดมาประกอบด้วย

บุคคลจะกำหนดเป้าหมายทางอาชีพที่เหมาะสมที่สุดได้ก็คือ ควรมีโอกาสเข้ารับการศึกษารับรู้หาประสบการณ์ทางวิชาการทางวิชาการจากสถานศึกษาต่าง ๆ ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับอาชีพกัน คือ เรียนรู้โลกของอาชีพและเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองด้านบุคลิกภาพ ซึ่งมิลเลอร์ได้แบ่งพฤติกรรมของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพไว้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มที่มีกิจกรรมทางร่างกายอย่างเปิดเผย
2. กลุ่มที่มีการใช้คำพูดอย่างเปิดเผย
3. กลุ่มที่ปกปิดความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ และทางร่างกายได้อย่างดี
4. กลุ่มที่ปกปิดปฏิกิริยาตอบสนองด้านการใช้คำพูดและความคิดได้ดี

พฤติกรรมแต่ละกลุ่มจะมีอิทธิพลให้บุคคลตัดสินใจเลือกแตกต่างกันไปได้ ดังนั้นนักแนะแนวต้องพยายามแยกแยะพฤติกรรมของบุคคล เพื่อนำไปใช้ในการทำนาย อธิบายและควบคุมพฤติกรรมการตัดสินใจ โดยการนำทฤษฎีการเรียนรู้ไปเป็นแนวทาง

การประยุกต์ทฤษฎีต่าง ๆ ไปใช้ในการแนะแนวอาชีพ

โรเบิร์ต ฮอปพอก (Robert Hoppock) นักแนะแนวอาชีพที่มีชื่อเสียงได้เสนอแนวความคิดว่า ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกอาชีพและพัฒนาการด้านอาชีพ แต่ละทฤษฎีนั้นไม่เหมาะสมนำมาอธิบายพฤติกรรมเลือกอาชีพและพัฒนาการด้านอาชีพของทุกคนได้ จึงนำหลักการจากทฤษฎีเหล่านี้มาประสมประสานเพื่อให้เหมาะสมแก่นักแนะแนวจะนำไปประยุกต์ใช้ในการแนะแนวอาชีพได้อย่างกว้างขวาง ดังนี้

1. ความต้องการของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

1.1 บุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพ ซึ่งสนองความต้องการของเขาได้มากที่สุด บุคคลแต่ละคนมีความต้องการหลายประการ

1.2 บุคคลบางคนตระหนักถึงความต้องการของตนเป็นอย่างดี

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล

1.4 การประสบความสำเร็จในอาชีพขึ้นอยู่กับว่า อาชีพนั้นต้องสนองความต้องการของบุคคลได้มากน้อยเพียงใด และระดับความสำเร็จขึ้นอยู่กับอัตราส่วนระหว่างสิ่งที่ต้องการกับสิ่งที่มี

1.5 บุคคลเกิดความพึงพอใจในอาชีพ ถ้าหากอาชีพที่เขาเลือกนั้นสนองความต้องการทั้งในปัจจุบันนี้ หรือมีแนวโน้มสนองความต้องการได้ในอนาคต

1.6 บุคคลจะมีการเปลี่ยนแปลงอาชีพ ถ้าหากอาชีพที่เลือกไว้ก่อนหน้านี้ไม่สามารถสนองความต้องการของเขาได้

2. ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่บุคคลได้รับ จะมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติและการเลือกอาชีพของเขา แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ

3. บุคคลที่ไม่ยอมรับความจริงอาจบิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตนเอง

4. องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ การศึกษา และสังคม ย่อมมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

4.1 องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ ในลักษณะที่บุคคลจำเป็นต้องเลือกอาชีพ ลงมือประกอบอาชีพเร็วขึ้น และมีแนวโน้มเลือกอาชีพในแวดวงที่ทำรายได้สูง ถ้าหากบุคคลนั้นมีฐานะเศรษฐกิจต่ำ

4.2 องค์ประกอบด้านการศึกษามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

4.3 องค์ประกอบด้านสังคม มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ โดยบุคคลจะได้รับอิทธิพลจากผู้ที่อยู่แวดล้อม

5. ทฤษฎีการตัดสินใจของ กีแลท (Gelatt's Theory of Decision)

กีแลท (Gelatt) ได้เสนอแบบของการตัดสินใจ มีลักษณะเป็นวัฏจักรตามธรรมชาติ แบ่งเป็น 4 ขั้นตอนนี้

1. ขั้นแรกบุคคลมีความต้องการตัดสินใจเลือกอาชีพหรือการศึกษา ได้กำหนดตัวเลือกเป็นจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายไว้เรียบร้อยแล้ว อาจจะมีตัวเลือกหลาย ๆ อย่างก็ได้

2. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเลือกเหล่านั้น ถ้าหากเป็นตัวเลือกการศึกษาก็ควรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัคร หลักสูตร จำนวนผู้เรียนที่สถานศึกษารับไว้ได้ และค่าใช้จ่าย เป็นต้น และถ้าเป็นการเลือกอาชีพก็ควรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของตลาดแรงงาน คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ ศักยภาพที่ได้รับ รายได้ และการฝึกอบรมเพื่อเข้าสู่อาชีพ เป็นต้น นอกจากนี้บุคคลต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองอีกด้วย เป็นต้นว่า ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ และทัศนคติ

3. ขั้นนี้บุคคลจะนำข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพหรือการศึกษาที่ได้รวบรวมไว้แล้วนั้น มาเปรียบเทียบกับข้อมูลเกี่ยวกับตนเองเพื่อทำนายถึงความเป็นไปได้และผลที่เกิดขึ้นหลังจากการตัดสินใจเลือกตัวเลือกแล้ว

4. บุคคลทำความเข้าใจกับระบบค่านิยมของตน แล้วนำมาประกอบพิจารณาตัดสินใจเลือกตัวเลือกที่เหมาะสมกับตนให้มากที่สุด

5. บุคคลจะประเมินตัวเลือกทั้งหมดแล้วตัดสินใจแบบเด็ดขาด หรือแบบค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมอีก ถ้าเป็นการตัดสินใจแบบเด็ดขาด บุคคลก็จะประเมินถึงการทำนายผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจนั้นอีกครั้ง เพื่อความมั่นใจ และถ้าหากเป็นการตัดสินใจแบบค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมอีกบุคคลก็จะกลับไปสู่ขั้นที่ 2 ใหม่ดำเนินการจนครบทุกขั้นจนสามารถตัดสินใจแบบเด็ดขาด

6. แรงจูงใจ

6.1 ความหมายของแรงจูงใจ

นักวิชาการได้ให้ความหมายและประเภทของแรงจูงใจไว้ดังนี้

กิลฟอร์ด และเกรย์ (Guilford; & Gray. 1970) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่าเป็นสิ่งเร้าที่นำช่องทางและเสริมสร้างความปรารถนาในการประกอบกิจกรรมของมนุษย์ ซึ่งกิลด์ (Hilgard. 1981) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า เป็นกระบวนการเร้าและสนับสนุนให้บุคคลกระทำการกิจกรรมอย่างมีระบบ ซึ่งสอดคล้องกับฮิลการ์ด ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ไปกระตุ้นบุคคลให้เกิดพลังและนำไปสู่การกระทำ และทำนองเดียวกับ เอนกกุล กริแสง (2526 : 35) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมและการควบคุมพฤติกรรม ซึ่งทำให้นักแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าอย่างเดียวกันไม่เหมือนกัน ซึ่งจรรยา โกมลบุญ (2528:27) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ หมายถึง เป็นภาวะการณ์ที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นและชี้แนะแนวทางให้อินทรีย์มีการตอบสนองไปสู่เป้าหมายหรือเป็นเครื่องล่อใจ ซึ่งเป็นความต้องการเฉพาะอย่างที่ทำให้ความพึงพอใจระหว่างบุคคลในขณะเดียวกัน กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 227) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ หมายถึง การกระตุ้นหรือล่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ขึ้นด้วยสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่ง แรงจูงใจประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. แรงจูงใจ (Motive) ได้แก่ ความต้องการ ความสนใจ ทศนคติ ลักษณะนิสัย ฯลฯ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในร่างกาย

2. สิ่งจูงใจหรือเครื่องล่อ (Incentive) ได้แก่ สิ่งเร้าต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอกร่างกาย ซึ่งเป็นตัวกำหนดทิศทางของพฤติกรรม การจูงใจจะมีพลังมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับส่วนสำคัญทั้งสองส่วนนี้

สรุปได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยหรือสิ่งที่เป็นเหตุชักนำหรือโน้มน้าวให้บุคคลตัดสินใจกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อตอบสนองความต้องการของตน

6.2 ประเภทของแรงจูงใจ

นิภา (ทองไทย) แก้วศรีงาม (2527: 118-120) กล่าวว่าประเภทของแรงจูงใจนั้นแบ่งโดย พิจารณาจากเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงลักษณะและประเภทของแรงจูงใจ ดังนี้

พิจารณาจากขอบเขตของแรงจูงใจ แบ่งเป็น 2 ประเภท

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motives) หมายถึง ภาวะของบุคคลที่มีความต้องการที่จะทำหรือเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างด้วยจิตใจของตนเอง (ไม่ต้องมีสิ่งเร้าภายนอกมาล่อ) เช่น ความต้องการภายใน ความสนใจพิเศษ ความตั้งใจ ฯลฯ

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motives) หมายถึง ภาวะของบุคคลที่ได้รับการกระตุ้นจากภายนอก ทำให้มองเห็นจุดหมายปลายทาง และนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมของบุคคล เช่น เป้าหมาย หรือการคาดหวังของบุคคล และเครื่องล่อต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรางวัล การลงโทษ รวมถึงการสร้างสถานการณ์ล่อให้เกิดการแข่งขันและการร่วมมือกัน

พิจารณาแบ่งจากระดับความต้องการ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท

1. แรงจูงใจทางสรีระ (Physiological Motives) เป็นแรงจูงใจอันเกิดความต้องการทางด้านสรีระทั้งหมด ได้แก่ ความต้องการน้ำ อาหาร อากาศ ความปลอดภัยทางกาย และความต้องการทางเพศ

2. แรงจูงใจทางจิตใจ (Psychological Motives) เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญต่อชีวิตน้อยกว่าประเภทแรก แต่แรงจูงใจชนิดนี้จะมีผลทางด้านจิตใจก่อให้เกิดสุขภาพจิตที่ดี ได้แก่ความต้องการด้านความรัก ความใกล้ชิด ความอยากรู้อยากเห็น ความต้องการศึกษาค้นคว้า ต้องการเป็นที่ยอมรับจากสังคม ฯลฯ

เอนกกุล กรีแสง (2526 : 33 – 39) แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. แรงจูงใจทางร่างกาย (Physioiological Motive) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการทางร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย การพักผ่อน การขับถ่าย และความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางสังคม (Social Motive) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นในภายหลัง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้

มอร์แกน และคิง (Morgan and King. 1966 : 281)

1. ความต้องการผูกพันกับผู้อื่น (Affiliation Needs) เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงจำเป็นต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นนอกเหนือจากพ่อแม่ พี่น้อง ความผูกพันกันนั้นทำให้เกิดความพึงพอใจและสบายใจใน การที่จะอยู่ร่วมกันหรือทำงานเกี่ยวข้องกันเพื่อสนองความต้องการต่าง ๆ

2. ความต้องการฐานะ (Status Needs) ในชุมชนที่อาศัยอยู่ด้วยกันเป็นจำนวนมากการแบ่งแยก ระดับชั้นจะเกิดขึ้นเสมอ คนส่วนมากจึงพยายามจะสร้างฐานะของตนเองให้ทัดเทียมหรือให้ดีกว่าคนอื่น ๆ ในสังคมเดียวกันซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น อยากรู้ได้ตำแหน่ง (Rank) อยากรู้ได้เกียรติยศและอำนาจ (Prestige and Power)

สรุปได้ว่า แรงจูงใจ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แรงจูงใจทางร่างกายและแรงจูงใจทางสังคม โดยแรงจูงใจทางร่างกายเกิดจากความต้องการที่ได้รับการกระตุ้นจากภายในร่างกายได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ส่วนแรงจูงใจในทางสังคมจะเกิดหลังจากการเรียนรู้ในสังคม อันเป็นความต้องการจากการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เพื่อจะได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ต้องการได้รับการยกย่อง ต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนต้องการความสำเร็จในชีวิต สำหรับการแบ่งตามเหตุผลของการแสดงออกของพฤติกรรมได้แบ่งเป็นแรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจภายนอก โดยแรงจูงใจภายในมีคุณค่ามากกว่าแรงจูงใจภายนอก และแรงจูงใจภายในปลูกฝังให้เกิดแก่นุคคลได้ยากกว่า

7. ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีชื่อเสียง ได้แก่ ทฤษฎีของมาสโลว์ ซึ่งนิยมเรียกว่าทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ เป็นทฤษฎีที่กล่าวว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการไม่มีที่สิ้นสุดเมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองหรือมีความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วบุคคลนั้นย่อมจะแสวงหาความต้องการในสิ่งอื่นต่อไปอีก ไม่มีวันสิ้นสุด ความต้องการของมนุษย์จะเป็นไปในลักษณะตามลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูง คือเมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการในขั้นสูงจะตามมา อับราฮัม มาสโลว์ได้แบ่งลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย เป็นต้น
2. ความต้องการด้านความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety and Security Needs) เป็นความต้องการเพื่อให้ตนเองมีความปลอดภัย และมีความมั่นคงทางฐานะและงานอาชีพ
3. ความต้องการทางด้านสังคมและการเป็นเจ้าของ (Social and Belonging Needs) เป็นความต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น และมีความรู้สึกว่าคุณเองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคม เช่นมีความต้องการเพื่อน ต้องการเป็นที่รักและได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน
4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม (Esteem of Status Needs) เป็นความต้องการมีเกียรติยศชื่อเสียง ได้รับการยกย่องนับถือจากบุคคลทั่วไป
5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จดังที่คาดหวังไว้ (Self-actualization or Self-realization Needs) ความต้องการนี้นับเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ เป็นความต้องการให้บรรลุผลสำเร็จในสิ่งที่ใฝ่ฝันไว้

ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Basic Human Needs)

โนลส์ (สัณห์ วัฒนวงศ์. 2538 : 91; อ้างอิงจาก Knowles. 1970) ได้เสนอความคิดเห็นเพื่อเป็นการเปรียบเทียบกับความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ เกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์แยกออกเป็น 6 ด้านดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่ายส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการด้านนี้เพื่อความคงอยู่ของร่างกาย

2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth Needs) ความต้องการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่น ๆ ของความต้องการ ซึ่งก็ตรงกับการกระทำตนตามความสามารถ (Self – actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์

3. ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The Need For Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว สัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตัวเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากความต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการตอบสนองตอบ จะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือ เกิดความรู้สึกไม่มั่นคงโดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ (The Need for New Experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องเผชิญภัยและการเสี่ยง คนเราจึงอาจจะเบื่อหน่ายต่องานประจำที่ซ้ำซาก ดังนั้นเมื่อความต้องการด้านนี้เกิดสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความว้าวุ่นใจจนเกิดอาการทางพฤติกรรมเหนื่อยอ่อน ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ รวมทั้งแนวความคิดใหม่ ๆ

5. ความต้องการทางด้านจิตใจและอารมณ์ (The Need for Affection) คนทุกคนต้องได้รับความรักรวมทั้งการที่ประสบผลสำเร็จ ในบางครั้งก็เป็นสาเหตุมาจากความต้องการด้านนี้ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม มีการร่วมกันแสวงหาความคิดเห็น ประสบการณ์ ความร่าเริง ความเศร้า โศก ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดอาการ 2 ด้าน คือ การถอนตัวออกจากกลุ่ม หรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Need for Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกว่ามีคุณค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ในบางด้านของเขาความต้องการด้านนี้ทำให้เขามีการรวมกลุ่มทางสังคมเป็นชุมชน สถาบันต่าง ๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพและความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

ทฤษฎีของเบย์ตอน (Bayton)

กิติ พยัคคานนท์ (2533 : 128) ได้สรุปทฤษฎีของเบย์ตอน ว่าความต้องการจิตใจของมนุษย์ มี 3 ประการ ได้แก่

1. ความต้องการมีความรักและมีพรรคพวก เป็นความต้องการทางจิตใจขั้นต่อเนื่องจากเราอยู่ในสังคม ถ้าเขาไม่รับเราเข้าเป็นพรรคพวกเราก็อยู่กับเขาไม่ได้ การที่จะให้กลุ่มยอมรับเข้าเป็นพรรคพวก

นั้นก็ขึ้นอยู่กับตัวเรา โดยต้องยึดหลักที่ว่า ถ้าต้องการจากเขาเราต้องให้เขาก่อน หรือถ้าต้องการให้เขารักเรา เราต้องรักเขาก่อน

2. ความต้องการชื่อเสียง เกียรติยศ และความเด่น เมื่อเรามีพรรคมีพวก และทำให้ใคร ๆ รักใครแล้ว เราก็มีความต้องการหรืออยากได้สิ่งอื่นต่อไปอีก เนื่องจากความต้องการหรือค้นหาของมนุษย์นั้นไม่มีวันสิ้นสุด สิ่งที่เราต้องการต่อไปอีกก็คือเกียรติยศชื่อเสียง ซึ่งจะ使人อื่นยอมรับนับถือและยกย่องเขา และก็จะมียศทิพพลเหนือผู้อื่น

3. ความต้องการที่จะรักษาเกียรติยศชื่อเสียง และความเด่นนั้นได้คงอยู่ตลอดไปเมื่อสามารถกระทำตัวให้มีเกียรติยศชื่อเสียง และความเด่นแล้วทุกคนก็ต้องการที่จะรักษาสภาพนั้นไว้ให้คงอยู่กับคนตลอดกาล นับว่าเป็นความสำเร็จสมหวังในชีวิต

ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จ (The Need to Achieve Theory)

แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1961 : 121-126) นักจิตวิทยาได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการความสำเร็จพบว่า ผู้ที่ประสบความสำเร็จสูงทั้งหลาย แตกต่างกับบุคคลอื่นโดยทั่วไป โดยจะมีลักษณะดังนี้

1. มีความรับผิดชอบสูงแสวงหาโอกาสเพื่อจะได้มีโอกาสในการรับผิดชอบแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ พวกนี้มีความปรารถนาจะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สูงขึ้นกว่าเดิมอยู่เสมอ
2. มีเป้าหมายระดับกลาง เพราะหากไม่ประสบผลสำเร็จแล้วจะรู้สึกไม่สบายใจ ดังนั้นจึงไม่ตั้งเป้าหมายไว้สูงเกินไปเพื่อลดความเสี่ยง และให้ความเชื่อมั่นในความสำเร็จสูง
3. ต้องการได้รับข้อมูลที่ทันการเกี่ยวกับงานของคน ว่าสำเร็จหรือล้มเหลว เพื่อการตัดสินใจของคนในงานครั้งต่อไป
4. ต้องการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความสามารถ เพื่อที่เขาจะได้พยายามปรับปรุงความสามารถให้ทัดเทียมผู้ที่มีความสามารถ ความรู้สึกเช่นนี้จะเป็แรงจูงใจให้เกิดความมานะที่จะประสบความสำเร็จที่สูงต่อไป

ทฤษฎีแรงจูงใจของเฮอร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1959 : 60-63)

เฮอร์ซเบิร์ก ได้สร้างทฤษฎีนี้ขึ้นมาโดยได้ปลงล้างความเชื่อว่าเงินเป็นเพียงสิ่งเดียวที่กระตุ้นให้คนอยากจะทำงาน จากการสัมภาษณ์วิศวกรและนักบัญชี 200 คน จากโรงงานอุตสาหกรรมในเมืองพิทสเบิร์ก มลรัฐเพนซิลวาเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อจะหาว่าองค์ประกอบที่จะมีความสัมพันธ์กับความรู้สึก มีความสุขในการทำงาน สรุปว่า องค์ประกอบที่สำคัญทำให้เกิดความพอใจงานจะไม่เหมือนกับองค์ประกอบที่จะนำไปสู่ความไม่พอใจงาน

สิ่งที่สร้างความไม่พอใจในงาน มีดังนี้

1. นโยบายและการบริหารงานขององค์กร
2. การบังคับบัญชา การนิเทศงาน (เทคนิคการทำงาน)
3. เงินเดือนค่าจ้าง
4. สัมพันธภาพระหว่างบุคคลในที่ทำงาน

สิ่งที่สร้างความพึงพอใจหรือเป็นปัจจัยกระตุ้นใจให้คนทำงาน มีดังนี้

1. ความสำเร็จของงาน
2. การได้รับการยกย่อง
3. ลักษณะของงานท้าทายความสามารถ
4. ความรับผิดชอบ

สรุปว่า แรงจูงใจของแต่ละบุคคลนั้นจะมีลักษณะที่มีความแตกต่างกันออกไปทำให้ความต้องการ แรงขับ เป้าหมาย หรือแรงกระตุ้นของแต่ละบุคคลนั้น มีการรับรู้ที่แตกต่างกันออกไปด้วยบุคคลใดก็ตามที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเรียนรู้ ย่อมทำให้เกิดความเข้มของแรงจูงใจในการที่อยากจะรู้ในสิ่งนั้นและสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างง่าย การรับรู้สิ่งต่าง ๆ จึงเป็นไปตามลักษณะของแรงจูงใจที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล ดังนั้นแรงจูงใจในการเรียนรู้อาจจะเกิดขึ้นมาได้ด้วยสาเหตุสำคัญประการหนึ่งก็คือเกิดจากผู้เรียนเอง เกิดจากธรรมชาติความต้องการ และลักษณะนิสัยของผู้เรียนแต่ละคน

ทฤษฎีการจูงใจในทัศนของกลุ่มจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis Theory)

ซิกมันด์ ฟรอยด์ ได้อธิบายว่า กระบวนการของจิตไร้สำนึก (Unconscious Motives) ผลักดันให้มนุษย์ทำพฤติกรรมโดยมนุษย์ไม่รู้ตัว กลุ่มจิตวิเคราะห์เป็นกลุ่มที่กล่าวถึง สัญชาตญาณในรูปแบบของพลังงาน ที่ผลักดันพฤติกรรมมนุษย์โดยสัญชาตญาณ 2 ชนิด คือ สัญชาตญาณในการมีชีวิตและสัญชาตญาณความตาย (The life and Death Instincts) ที่มีผลผลักดันพฤติกรรมมนุษย์ตลอดชีวิต ฟรอยด์ได้อธิบายกระบวนการทางจิต โดยแบ่งจิตมนุษย์ออกเป็น 3 ส่วน คือ อิด (Id) อีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Super Ego) อิด เป็นแรงผลักดันได้สำนึก เกิดจากองค์ประกอบของสัญชาตญาณทั้ง 2 ชนิด สัญชาตญาณชีวิตผลักดันทำให้กระทำการสิ่งที่เกิดความสุข ในทัศนของฟรอยด์ คือความสุขทางกาย อันได้แก่ กามารมณ์ (Sex) หลีกเลียงความทุกข์ทั้งปวง อีโก้เป็นพลังจิตที่รับสภาพความเป็นจริงตามธรรมชาติ เป็นตัวตอบสนองความต้องการของอิด และเป็นตัวทำให้เกิดความสมดุลระหว่างอิดและซูเปอร์อีโก้ อีโก้จะอยู่ภายใต้ความควบคุมของซูเปอร์อีโก้ ซึ่งเป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ดังนั้นอีโก้จึงมักจะประสบปัญหา ในการที่จะต้องทำตามแรงผลักดันของอิด โดยไม่ให้เกิดความขัดแย้งกันกับซูเปอร์อีโก้ที่ควบคุมอยู่ จึงทำให้อีโก้เกิดความตึงเครียดและวิตกกังวล ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันให้อีโก้พยายามที่จะหาทางป้องกันตนเอง ด้วยการใช้กลวิธีการปรับตัว (Defense Mechanism) ซึ่งจะทำให้ความตึงเครียดและความวิตกกังวลน้อยลง

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์นี้ จะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเอง และจากผลของการวิเคราะห์ จะทำให้ผู้เรียนมองเห็นแรงจูงใจ ที่ผลักดันให้เขาทำกิจกรรมต่าง ๆ และมีส่วนช่วยให้เข้าใจ พฤติกรรม ของผู้เรียนอีกด้วย

ทฤษฎีการจูงใจของแอลเดอร์เฟอร์

แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer, 1969) ได้เสนอทฤษฎี ERG โดยอาศัยพื้นฐานมาจากทฤษฎีของมาสโลว์ และจากการศึกษาวิจัยเชิงประจักษ์ แอลเดอร์เฟอร์ ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ความต้องการดำรงชีวิต (Existence Needs) หรือ E ความต้องการในกลุ่มนี้จะเกี่ยวข้องกับ ความต้องการทางร่างกาย และปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต ซึ่งเทียบได้กับความต้องการทางร่างกาย และความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคงตามทฤษฎีของมาสโลว์
2. ความต้องการสัมพันธ์ (Relatedness Needs) หรือ R เป็นความต้องการทางสังคมที่จะมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ความต้องการกลุ่มนี้เทียบได้กับความต้องการสังคม และความต้องการยอมรับนับถือในตามทฤษฎีของมาสโลว์
3. ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) หรือ G เป็นความต้องการที่จะพัฒนาตนตาม ศักยภาพสูงสุด เทียบได้กับความต้องการความสำเร็จสูงสุดแห่งตนและความต้องการยอมรับนับถือใน ตนเองตามทฤษฎีของมาสโลว์

8. แนวความคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ

แรงจูงใจที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลโดยตรงต่อการศึกษา คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ทุกคน เป็นความต้องการทางจิตใจของมนุษย์ที่จะเอาชนะอุปสรรค ฝ่าฟันกระทำการที่ยาก ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ เป็นความปรารถนาที่จะกระทำการใด ๆ ให้สำเร็จโดยเร็วที่สุด และได้ผลดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สูงจะบรรลุผลสำเร็จในการศึกษาและมีความพยายามที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป

ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการศึกษาของบุคคลนั้น มีผู้กล่าวไว้หลายทัศนะด้วยกันดังนี้

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2525: 19) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน
2. ทุนทรัพย์ที่ใช้ในการศึกษามากหรือน้อยกว่ากัน
3. คุณภาพของการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน
4. ภูมิลำเนาของสถานศึกษาที่อยู่ในส่วนกลางหรือภูมิภาค

5. ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

ปฐม นิกมานนท์ (2528:321) กล่าวว่าเหตุจูงใจให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนเหตุหนึ่ง คือ เหตุจูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุผลที่สำคัญและชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะและด้านความรู้ เพื่อที่จะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนตำแหน่งเลื่อนขั้น หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

กล่าวโดยสรุป แรงจูงใจในการศึกษาต่อ จะประกอบด้วยความต้องการและเป้าหมายซึ่งมีลักษณะผสมผสานกันหลายประการ ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านอาชีพและเหตุผลส่วนตัวอื่น ๆ แล้วแต่สถานภาพของตัวที่เป็นอยู่

ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2526 : 32) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาว่า แรงจูงใจในการศึกษาของบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันออกไปตามวัย ฐานะ และโอกาส ความคิดเกี่ยวกับการเรียนอาจจะเริ่มมีแนวโน้มเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่น จะเรียนในสาขาที่หางานทำได้ง่ายมีรายได้ดีไม่ต้องทำงานหนักและที่สำคัญก็คือ ต้องเป็นงานประเภทที่ตนมี ใจรัก และชอบที่จะทำด้วย เป็นต้น บางครั้งการเลือกเรียนสาขาวิชาต่าง ๆ ของเด็กวัยรุ่นมักขึ้นอยู่กับคำแนะนำของพ่อแม่ พี่น้องและเพื่อน โดยไม่คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน ในเรื่องการสนับสนุนของครอบครัวนี้ ครอบครัวในมีฐานะทางเศรษฐกิจดีมักจะพยายามส่งเสียบุตรหลานให้ได้เรียนระดับสูงสุดเท่าที่สติปัญญาจะเอื้ออำนวยให้เรียนได้ อาจเรียนจนถึงระดับปริญญาโท ปริญญาเอก ส่วนครอบครัวใดที่ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีไม่อาจส่งบุตรหลานให้เรียนถึงระดับอุดมศึกษาได้ก็จำเป็นต้องให้ออกไปประกอบอาชีพช่วยเหลือครอบครัวก่อน เมื่อมีโอกาสในภายหน้าและถ้ามีความสนใจจึงกลับเข้าศึกษาต่อใหม่ ในการเข้าศึกษาของคนกลุ่มหลังนี้ มักจะมีลักษณะแตกต่างไปจากกลุ่มแรก กล่าวคือคนกลุ่มหลังนี้มักจะเลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ และเพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจด้วย

กล่าวโดยสรุปแรงจูงใจในการศึกษาต่อ จะประกอบด้วยความต้องการและเป้าหมายซึ่งมีลักษณะผสมผสานกันหลายประการ ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม คุณภาพการจัดการศึกษา ด้านชื่อเสียงของสถานศึกษา ด้านการประกอบอาชีพ และด้านความสนใจของตนเอง

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐวุฒิ ธรรมกุลมณฑล (2534:129-130) ได้ศึกษาองค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทการศึกษานอกระบบ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการเรียนเพื่อรู้มากที่สุด คือมาเรียนเพราะต้องการความรู้ใหม่ ๆ รู้ถึงคุณค่าของการศึกษา ประารถนาที่จะเรียนในสิ่งที่ตนเรียนได้ มีความสนใจในวิชาที่เรียน

ทองวรรณ ศิริวรรณ (2543:62) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ และการจัดการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีแรงจูงใจในการเลือก

เรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์และการจัดการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัว เป็นแรงจูงใจสูงสุด รองลงมา เป็นแรงจูงใจด้านอาชีพและด้านสังคม

ทองหล่อ นาคหอม (2535:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2533 – 2534 ในด้านหน้าที่ราชการ ด้านสถาบัน ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านอิทธิพลการชักจูงจากบุคคลและสื่อ และด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการเข้าเรียนต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แรงจูงใจอันดับแรกคือ ด้านเหตุผลส่วนตัว รองลงมาคือ ด้านหน้าที่ราชการ ด้านสถาบัน ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษาและด้านอิทธิพลการชักจูงจากบุคคลและสื่อตามลำดับ

นันทา ศรีสังทรัพย์ (2545 : 50) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาเอกธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า แรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนด้านส่วนตัว ด้านการยอมรับของสังคม และด้านสถาบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

นวลฉวี ลีสาสศิริกุล (2538:85) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจ 6 ด้าน คือด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการหลีกเลี่ยงหนี้สินที่เป็นอยู่ ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน และด้านการเรียนเพื่อรู้ เป็นแรงจูงใจในระดับปานกลาง นักศึกษาที่มีเพศที่ต่างกันเลือกหมวดวิชาต่างกันมีแรงจูงใจต่างกัน นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน สถานภาพสมรสต่างกัน วุฒิการศึกษาต่างกัน รอบการเรียนต่างกัน และมีอาชีพรายได้ต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนไม่แตกต่างกัน

พนิดา ไผ่โรจน์เพชรายุทธ (2545 : 76) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาโรงเรียนพาณิชย์การเพชรบุรีบริหารธุรกิจ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ด้านเหตุผลส่วนตัว และด้านการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการสนับสนุนของผู้อื่น

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535: 94) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า ค่านิยมในอาชีพทุกด้านมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน โดยนักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ ด้านความมั่นคงในอาชีพสูงสุด และค่านิยมในอาชีพของนักเรียนเปลี่ยนจากการมีรายได้สูง ความก้าวหน้า ความมีเกียรติยศชื่อเสียงมาเป็นความมั่นคงของอาชีพแทน

รังรอง สีทองดี (2535: 253) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโท ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า นิสิตที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส และอาชีพต่างกัน และอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อไม่แตกต่างกันแต่นิสิตที่เรียนวิชาเอกต่างกัน มีแรงจูงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

รวีพร นิลदानวงศ์ (2544:43) ได้ศึกษาสิ่งจูงใจในการเลือกเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ของนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ความสนใจและความถนัด ด้านความคิดเห็นส่วนตัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องมีสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนในระดับปานกลาง นิสิตที่เลือกเรียนในวิชาเอกสภาพการ เรียนต่างกันอย่างไม่มียุทธศาสตร์ทางสถิติ ส่วนผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมียุทธศาสตร์ทางสถิติที่ ระดับ .01

ลัดดา หิรัญยา.(2545:บทคัดย่อ) แรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) สถาบันราชภัฏสวน สุนันทา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่าง ไม่มียุทธศาสตร์ทางสถิติ

ลัดดาวัลย์ ไล่้วตระกูล (2528 : 49-50) ได้ทำการวิจัยการศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของ การเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาล ใน จังหวัดลำปาง พบว่า องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชานั้น นักเรียนให้ ความสำคัญต่อองค์ประกอบด้านส่วนตัวเป็นอันดับ 1 ซึ่งหมายความว่า ความถนัด ความสนใจ ความสามารถ เป็นสาเหตุสำคัญต่อการเลือกแผนการเรียนวิชาชีพ

วิจิตร เฟื่องฟูตระกูล (2545:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเรียนกลุ่มวิชาเลขานุการ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนกลุ่มวิชาการเลขานุการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้าน การยอมรับในสังคมและด้านความถนัดและความสนใจอยู่ในระดับมาก ด้านอื่น ๆ อื่นอยู่ในระดับปาน กลาง

สุพรรณิ เสาวดิ (2543:บทคัดย่อ) ได้ศึกษามูลเหตุจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาการบัญชีของ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี ด้านความถนัดและความสนใจ ด้านบุคลิกภาพ ด้าน ความก้าวหน้าอาชีพ และด้านการยอมรับในสังคมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับ น้อย

สว่างจิตร พัทธมณีปกรณ์ (2541: 48) ได้ศึกษาเหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ ธุรกิจของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับเหตุจูงใจในด้าน ความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการยอมรับในสังคม และด้านความถนัดความสนใจใน วิชาชีพเป็นเหตุจูงใจในระดับมาก โดยมีด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นเหตุจูงใจน้อย นักศึกษาที่จบจาก สถาบันต่างกัน มีประสบการณ์เดิมด้านคอมพิวเตอร์ต่างกัน อาชีพของบิดา มารดาต่างกัน ภูมิลำเนา ต่างกันมีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน

อุไรวรรณ โพธิ์เทวัญ (2539 : 75) ได้ศึกษาสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจของนิสิตระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิต รวม 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านความสนใจและความถนัด ด้านความคิดเห็นส่วนตัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง นิสิตที่มีเพศต่างกันและผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกันมีสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

โรเซนเบิร์ก เอ็ม และ อี ปีเตอร์ (Roseberg, M. ; & E. Peter. 1970 : 215 – 216) ได้ศึกษารวบรวมค่านิยมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยผลปรากฏว่าค่านิยมที่สำคัญมีได้อยู่ที่มีรายได้และเกียรติภูมิสูงเท่านั้น แต่อยู่ที่ความพอใจด้านอื่นๆ อีก เช่น เปิดโอกาสให้ได้ใช้ความสามารถและความถนัดพิเศษ เปิดโอกาสให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นมากกว่าที่จะอยู่กับวัตถุสิ่งของได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้เต็มที่ มีอิสระ เป็นงานที่มีรายได้ดี มีอนาคตที่มั่นคงปลอดภัย และทำให้มีเกียรติและสถานภาพสังคมสูง

การริสัน (Garrison. 1956 : 415 – 423) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลออกเป็น 3 ประเภท และ 1 ใน 3 ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เพศ สถิติปัญญา ค่านิยม ความสนใจ ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเพื่อนในวัยเดียวกันและทัศนคติของเด็กที่มีต่ออาชีพนั้นๆ

วิทเทอร์เรอร์ (Witterauer. 1980 : 608) ได้ศึกษาถึงความพอใจในงาน และเหตุจูงใจในการเลือกคณะศึกษา พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่เป็นเหตุจูงใจในการเลือกคณะ คือ รายได้ นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาต้องการคำแนะนำในการเลือกเรียนสาขาวิชาเอก และเลือกคณะอีกด้วย

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สรุปได้ว่า การตัดสินใจเลือกเรียนหรือเลือกอาชีพในอนาคตของบุคคลนั้นๆ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่เกี่ยวกับตนเอง เช่น ความสนใจ ความชอบ สถิติปัญญา ความถนัด บุคลิกภาพ และเป้าหมายที่จะประกอบอาชีพในอนาคตของแต่ละบุคคล ซึ่งมีข้อแตกต่างระหว่างบุคคล อาทิ เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาของบิดา มารดา อาชีพของบิดา มารดา และรายได้ของบิดา มารดา เป็นต้น นอกจากนี้แล้วยังขึ้นอยู่กับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนหรือเลือกอาชีพนั้นๆ โดยตรงอีก เช่น ค่านิยม ความมั่นคง เกียรติยศ ชื่อเสียง รายได้ ความก้าวหน้าในอาชีพ ดังนั้นจากผลการวิจัยที่สรุปมาดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเลือกเรียนหรือเลือกอาชีพในอนาคตที่ตนเองคาดหวัง

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษารั้ครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ รวมทั้งสิ้น 100 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ และทำการสัมภาษณ์นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เพศ อาชีพผู้ปกครอง รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง เป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ ด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งหมด 40 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิท์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

มีเหตุผลมากที่สุด มีเหตุผลมาก มีเหตุผลปานกลาง มีเหตุผลน้อย และมีเหตุผลน้อยที่สุด โดยข้อความแต่ละข้อจะใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนนดังนี้

สำหรับข้อความทางบวก (Positive) ให้คะแนนดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีเหตุผลในการตัดสินใจมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีเหตุผลในการตัดสินใจมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีเหตุผลในการตัดสินใจปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีเหตุผลในการตัดสินใจน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีเหตุผลในการตัดสินใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียนทั้ง 4 ด้าน

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมความมุ่งหมายทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ และด้านสิ่งแวดล้อม

2. สรุปรวความคิดเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยการสัมภาษณ์นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถาม เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า จำนวน 11 ข้อ ด้านการยอมรับในสังคม จำนวน 11 ข้อ ด้านความถนัดและความสนใจ จำนวน 13 ข้อ และด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 12 ข้อ รวมทั้งสิ้น 47 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้ครอบคลุมเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้ง 4 ด้าน

4. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตรวจสอบเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลิ้มไทย, อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์, อาจารย์วัลลภา ทองวัฒนพร ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษา โดยใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนนความคิดเห็นไว้ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด

จากนั้นบันทึกผลคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในแต่ละข้อ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เลือกข้อคำถามที่มีค่าเท่ากับ 0.66 – 1.00 ได้ข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 40 ข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 7 ข้อ

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์พิจารณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำไปแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โรงเรียนไทยโยธยาบริหารธุรกิจ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน เหตุผลที่เลือกโรงเรียนไทยโยธยาบริหารธุรกิจ เพราะว่าเป็นโรงเรียนในเครือเดียวกันกับโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์ และมีหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนเหมือนกับโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์ มีนักเรียนตอบแบบสอบถามสมบูรณ์ครบถ้วนทั้งฉบับ จำนวน 30 คน ในระหว่างวันที่ 25 ธันวาคม 2549 และนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิธีหาความสัมพันธ์ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach 1972 : 126) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ โดยใช้เกณฑ์ 0.20 ได้ข้อที่ผ่านดังนี้ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า จำนวน 10 ข้อ ด้านการยอมรับในสังคม จำนวน 9 ข้อ ด้านความถนัดและความสนใจ จำนวน 9 ข้อ และด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 12 ข้อ รวมทั้งสิ้น 40 ข้อ

8. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าความสอดคล้องแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach 1972 : 126) และได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.96

9. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยกับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์ ในวันที่ 1–2 กุมภาพันธ์ 2550

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้
2. ติดต่ออาจารย์ผู้สอน นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เพื่อขอความร่วมมือและอนุญาตให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 100 ฉบับ ไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองที่โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ในระหว่างวันที่ 1-2 กุมภาพันธ์ 2550 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมามีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นนำข้อมูลของแบบสอบถามแต่ละชุดไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการประมวลผลข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยกระทำการประมวลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Window 10.0 (Statistical Package For the Social For Window 10.0) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ โดยคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ และด้านสิ่งแวดล้อม และค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation) ของคะแนนแต่ละด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โดยจำแนกตามตัวแปรคือ เพศ วิเคราะห์โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test)

4. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ และด้านสิ่งแวดล้อม โดยจำแนกตามตัวแปรคือ อาชีพผู้ปกครอง รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง เป็นการทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบพหุคูณ โดยวิธีการของเชฟเฟ

5. นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิด ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ทั้ง 4 ด้าน ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ และด้านสิ่งแวดล้อม มาหาความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้ความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกัน

6. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 ค่าร้อยละ

6.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2546 : 35)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนสถิติในกลุ่มตัวอย่าง

6.1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร.(ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2546 : 65)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละระดับยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

6.2 สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

6.2.1 หาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับสิ่งที่ต้องการวัด (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2549 : 1)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6.2.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง
คะแนนรายข้อกับคะแนนรวมยกเว้นข้อนั้น (Corrected item total correlation)
(บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2549 : 4)

$$R_{xyy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	α	แทน	ผลรวมของคะแนน X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนน Y
	$\sum X_2$	แทน	ผลรวมของ X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y_2$	แทน	ผลรวมของ Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณ X กับ Y ทุกคู่
	N	แทน	จำนวนคน (Case)

6.2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น โดยใช้สัมประสิทธิ์
แอลฟา α Coefficient (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2549 : 14)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ	α	=	แทน	ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ
	K	=	แทน	จำนวนส่วนย่อยหรือจำนวนข้อคำถามของเครื่องมือ
	S_i^2	=	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_x^2	=	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับของเครื่องมือวัด

6.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

6.3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ใช้ t-test for independent samples โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2546 : 165)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{(S_1^2 / n_1 + S_2^2 / n_2)^2}{\frac{(S_1^2 / n_1)^2}{n_1 - 1} + \frac{(S_2^2 / n_2)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่พิจารณาใน t-distribution
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่สอง
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่สอง
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่สอง

6.3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) คำนวณจากสูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2546 : 236)

$$F = \frac{MS_B}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา F-distribution
	MS_B	แทน	ความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวน (Mean Square) ภายในกลุ่ม

6.3.3 กรณีที่ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียวมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการเปรียบเทียบพหุคูณ เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2546: 248)

$$CVd = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_{within}) (2/n)}$$

เมื่อ	K	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	F*	แทน	ค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical Value)
	MS _{within}	แทน	ค่า Mean square within group ที่คำนวณไว้แล้วในการวิเคราะห์ความแปรปรวน
	n	แทน	จำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ และการแปลผลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงของ t (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงของ F (F-distribution)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Squares)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย โดยแบ่งเป็น 4 ตอน เรียงตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์ เป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ ด้านสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ ด้านสิ่งแวดล้อม โดยจำแนกตามตัวแปร คือ เพศ อาชีพผู้ปกครอง และรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง

ตอนที่ 4 รวบรวมข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การในด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ และด้านสิ่งแวดล้อม โดยเสนอเป็นความถี่ประกอบความเรียงจากคำถามปลายเปิดที่ได้รับทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักเรียน จำแนกตาม เพศ อาชีพผู้ปกครอง และรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	25	25
1.2 หญิง	75	75
รวม	100	100
2. อาชีพผู้ปกครอง		
2.1 ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	23	23
2.2 พนักงานบริษัท	22	22
2.3 ผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว	30	30
2.4 เกษตรกร*	1	1
2.5 อื่น ๆ *	24	24
รวม	100	100
3. รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง		
3.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท	19	19
3.2 10,000 – 30,000 บาท	61	61
3.3 มากกว่า 30,000 บาท	20	20
รวม	100	100

หมายเหตุ * ไม่นำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบ

จากตาราง 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 100 คน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิง 75 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ผู้ปกครองประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และมีผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือน 10,000–30,000 บาท 61 คน คิดเป็นร้อยละ 61

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ ด้านสิ่งแวดล้อม ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 2–6

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โดยรวมและรายด้าน

เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับเหตุผล
ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า	3.74	.49	มาก
ด้านการยอมรับในสังคม	3.83	.57	มาก
ด้านความถนัดและความสนใจ	3.93	.49	มาก
ด้านสิ่งแวดล้อม	2.99	.82	ปานกลาง
รวม	3.62	.45	มาก

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เกือบทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ ด้านความถนัดและความสนใจ รองลงมา คือ ด้านการยอมรับในสังคม และด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าตามลำดับ ยกเว้น ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงมาตรฐานของเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า
โดยรวมและรายข้อ

เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ เหตุผล
ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า			
1. ตัดสินใจเรียนเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ	4.00	.75	มาก
2. ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นวิชาชีพที่เป็นที่ต้องการ ของตลาดแรงงาน	3.57	.79	มาก
3. ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นอาชีพที่มีบทบาทสำคัญ ต่อการพัฒนาทางธุรกิจและเศรษฐกิจ	3.88	.84	มาก
4. ตัดสินใจเรียนเพราะมีโอกาสประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง	4.01	.81	มาก
5. ตัดสินใจเรียนเพราะเมื่อเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย	3.81	.83	มาก
6. ตัดสินใจเรียนเพราะต้องนำความรู้ไปเป็นพื้นฐานในการ ประกอบอาชีพ	4.08	.66	มาก
7. ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการทำงานในหน่วยงานภาครัฐ	3.17	.94	ปานกลาง
8. ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน	3.65	.86	มาก
9. ตัดสินใจเรียนเพื่อนำไปประกอบอาชีพอิสระ	3.86	.97	มาก
10. ตัดสินใจเรียนเพราะมีโอกาสสร้างชื่อเสียงให้กับวงศ์ตระกูล	3.41	1.00	ปานกลาง
รวม	3.74	.49	มาก

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีเหตุผลอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีเหตุผลอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ ตัดสินใจเรียนเพราะต้องนำความรู้ไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ รองลงมา คือ ตัดสินใจเรียนเพราะมีโอกาสประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง ข้อที่อยู่อันดับสุดท้าย คือ ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นวิชาชีพที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นข้อที่ว่า ตัดสินใจเรียนเพราะมีโอกาสสร้างชื่อเสียงให้กับวงศ์ตระกูล และตัดสินใจเรียนเพราะต้องการทำงานในหน่วยงานภาครัฐ มีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ด้านการยอมรับในสังคม
โดยรวมและรายข้อ

เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ เหตุผล
ด้านการยอมรับในสังคม			
1. ตัดสินใจเรียนเพื่อความมีเกียรติและชื่อเสียงในสังคม	3.55	.88	มาก
2. ตัดสินใจเรียนทำให้มีความรู้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลง ของสังคม	3.86	.82	มาก
3. ตัดสินใจเรียนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ หรือความรู้	4.13	.73	มาก
4. ตัดสินใจเรียนทำให้มีโอกาสพบปะเพื่อนฝูง	4.14	.71	มาก
5. ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ร่วมงาน	3.45	.97	ปานกลาง
6. ตัดสินใจเรียนทำให้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	3.97	.87	มาก
7. ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการพัฒนาตนเองและ ครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	4.04	.79	มาก
8. ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการเลื่อนสถานภาพทางสังคม	3.57	.91	มาก
9. ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการมีความสามารถประยุกต์การ เรียนช่วยเหลือสังคม	3.77	.83	มาก
รวม	3.83	.57	มาก

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในด้านการยอมรับในสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีเหตุผลอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีเหตุผลอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกคือ ตัดสินใจเรียนทำให้มีโอกาสพบปะเพื่อนฝูง รองลงมา คือ ตัดสินใจเรียนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือความรู้ ข้อที่อยู่อันดับสุดท้าย คือ ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการพัฒนาตนเองและครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นข้อที่ว่า ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน มีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ด้านความถนัดและความสนใจ
โดยรวมและรายข้อ

เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ เหตุผล
ด้านความถนัดและความสนใจ			
1. ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นวิชาชีพที่เหมาะสม กับความสามารถของตนเอง	3.89	.74	มาก
2. ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นวิชาชีพที่เหมาะสมกับสติปัญญา	3.76	.82	มาก
3. ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นสาขาวิชาที่ตรงกับความสนใจ ของตนเอง	4.12	.83	มาก
4. ตัดสินใจเรียนเพราะมีความถนัดในสาขาวิชาชีพนี้โดยตรง	3.67	.84	มาก
5. ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการเรียนตามความสนใจ ของตนเอง	4.10	.75	มาก
6. ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการมีความรู้และทักษะ ในการเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อนำไปใช้ ในการประกอบอาชีพ	4.18	.77	มาก
7. ตัดสินใจเรียนเพราะบุคลิกภาพและลักษณะนิสัย ตนเองเหมาะสมกับวิชาชีพนี้	3.75	.89	มาก
8. ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง	3.95	.81	มาก
9. ตัดสินใจเรียนเพราะเพื่อเพิ่มวุฒิทางการศึกษา	3.98	.75	มาก
รวม	3.93	.49	มาก

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้านความถนัดและความสนใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีเหตุผลอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีเหตุผลอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการมีความรู้และทักษะในการเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ รองลงมา คือ ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นสาขาวิชาที่ตรงกับความสนใจของตนเอง ข้อที่อยู่เป็นอันดับสุดท้าย คือ ตัดสินใจเรียนเพราะมีความถนัดในสาขาวิชาชีพนี้โดยตรง

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อม โดยรวมและรายข้อ

เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ เหตุผล
ด้านสิ่งแวดล้อม			
1. ตัดสินใจเลือกเรียนตามแบบอย่างบุคคลที่ยกย่อง และมีชื่อเสียงทางด้านท่องเที่ยว	3.46	1.04	ปานกลาง
2. ตัดสินใจเรียนเพราะรุ่นพี่ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน ไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การแนะแนวทางให้เรียน	2.93	1.13	ปานกลาง
3. ตัดสินใจเรียนเพราะรุ่นพี่ที่จบการศึกษาแล้วจากโรงเรียน ไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การแนะแนวทางให้เรียน	3.04	1.28	ปานกลาง
4. ตัดสินใจเรียนเพราะเลือกเรียนตามเพื่อน	2.44	1.39	น้อย
5. ตัดสินใจเรียนเพราะผู้ปกครองแนะนำให้มาเรียน	2.93	1.30	ปานกลาง
6. ตัดสินใจเรียนเพราะอาจารย์ฝ่ายแนะแนวแนะแนวทางให้	2.73	1.19	ปานกลาง
7. ตัดสินใจเรียนเลือกเรียนตามการประกอบอาชีพของ บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง	2.61	1.31	ปานกลาง
8. ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการยกระดับทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว	3.35	1.06	ปานกลาง
9. ตัดสินใจเรียนเพราะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่เกี่ยวข้อง กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแนะแนวทางให้	3.11	1.23	ปานกลาง
10. ตัดสินใจเรียนเพราะเห็นความสำเร็จของบุคคล ที่ประกอบอาชีพนี้	3.73	.93	มาก
11. ตัดสินใจเรียนเพราะผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพนี้ แนะนำให้มาเรียน	3.02	1.26	ปานกลาง
12. ตัดสินใจเรียนเพราะอาจารย์ประจำชั้นแนะแนวทางให้	2.60	1.26	ปานกลาง
รวม	2.99	.82	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้านสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลางเป็นอันดับแรก คือ ตัดสินใจเลือกเรียนตามแบบอย่างบุคคลที่ยกย่องและมีชื่อเสียงทางการท่องเที่ยว รองลงมา คือ ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ข้อที่อยู่อันดับสุดท้าย คือ ตัดสินใจเรียนเพราะอาจารย์ประจำชั้นแนะแนวทางให้ ยกเว้นข้อที่ว่า ตัดสินใจเรียนเพราะเห็นความสำเร็จของบุคคลที่ประกอบอาชีพนี้ มีเหตุผลอยู่ในระดับมาก และตัดสินใจเรียนเพราะเลือกเรียนตามเพื่อน มีเหตุผลอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนแบบสอบถามเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจำแนกตามตัวแปรอิสระ ดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 จำแนกตามเพศ โดยผู้วิจัยได้นำคะแนนเฉลี่ยมาเปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t-test ทดสอบ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

เหตุผลในการตัดสินใจเรียน	เพศชาย (N = 25)		เพศหญิง (N = 75)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า	3.83	.57	3.71	.46	1.03
ด้านการยอมรับในสังคม	4.02	.55	3.77	.57	1.91
ด้านความถนัดและความสนใจ	3.86	.47	3.96	.51	.82
ด้านสิ่งแวดล้อม	3.36	.57	2.87	.86	2.60*
รวม	3.77	.41	3.58	.46	1.80

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิง มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิง มีเหตุผลด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านสิ่งแวดล้อม มีเหตุผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การเปรียบเทียบเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง และรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง โดยผู้วิจัยได้นำคะแนนเฉลี่ยมาเปรียบเทียบ และทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 8-14

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

เหตุผลในการตัดสินใจเรียน	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ N = 23		พนักงานบริษัท N = 22		ประกอบธุรกิจส่วนตัว N = 30	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านความมั่นคงและ ความก้าวหน้า	3.81	.62	3.78	.45	3.71	.53
ด้านการยอมรับในสังคม	3.95	.46	3.79	.53	3.81	.72
ด้านความถนัดและความสนใจ	4.10	.48	3.84	.49	4.01	.54
ด้านสิ่งแวดล้อม	3.05	.94	3.24	.67	2.86	.87
รวม	3.73	.47	3.66	.42	3.60	.53

จากตาราง 8 พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เกือบทุกด้านมีเหตุผลอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านสิ่งแวดล้อม มีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 การเปรียบเทียบเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

เหตุผลในการตัดสินใจเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า	ระหว่างกลุ่ม	4	.24	.006	.241
	ภายในกลุ่ม	95	23.64	.249	
	รวม	99	23.88		
ด้านการยอมรับในสังคม	ระหว่างกลุ่ม	4	.50	.125	.371
	ภายในกลุ่ม	95	31.88	.336	
	รวม	99	32.38		
ด้านความถนัดและความสนใจ	ระหว่างกลุ่ม	4	1.79	.447	1.851
	ภายในกลุ่ม	95	22.92	.241	
	รวม	99	24.71		
ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	4	2.27	.568	.831
	ภายในกลุ่ม	95	64.95	.684	
	รวม	99	67.22		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	.55	.139	.655
	ภายในกลุ่ม	95	20.18	.212	
	รวม	99	20.73		

จากตาราง 9 พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ที่ผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ
จำแนกตามรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

เหตุผลในการตัดสินใจเรียน	ต่ำกว่า 10,000 N = 19		10,000 – 30,000 N = 61		มากกว่า 30,000 N = 20	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า	3.66	.49	3.78	.46	3.70	.58
ด้านการยอมรับในสังคม	3.57	.74	3.94	.47	3.73	.58
ด้านความถนัดและความสนใจ	3.76	.62	3.98	.45	3.93	.49
ด้านสิ่งแวดล้อม	2.67	.69	3.20	.78	2.66	.87
รวม	3.41	.53	3.72	.39	3.51	.47

จากตาราง 10 พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 จำแนกตามรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อม มีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 11 การเปรียบเทียบเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ จำแนกตามรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

เหตุผลในการตัดสินใจ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า	ระหว่างกลุ่ม	2	.24	.121	.497
	ภายในกลุ่ม	97	23.64	.244	
	รวม	99	23.88		
ด้านการยอมรับในสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.22	1.114	3.582*
	ภายในกลุ่ม	97	30.5	.311	
	รวม	99	32.38		
ด้านความถนัดและความสนใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	.73	.368	1.487
	ภายในกลุ่ม	97	23.98	.247	
	รวม	99	24.71		
ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	6.66	3.331	5.335*
	ภายในกลุ่ม	97	60.56	.624	
	รวม	99	67.22		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.71	.858	4.376*
	ภายในกลุ่ม	97	19.02	.196	
	รวม	99	20.73		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการยอมรับในสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านความถนัดและความสนใจ แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยรวม ด้านการยอมรับในสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม จึงได้ทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบค่าเฉลี่ยระหว่างคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ

ตาราง 12 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ด้านการยอมรับในสังคม
จำแนกตามรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง

ด้านการยอมรับในสังคม	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 10,000	10,000 – 30,000	มากกว่า 30,000
		3.57	3.73	3.94
ต่ำกว่า 10,000	3.57	-	0.16	0.37*
10,000 – 30,000	3.73		-	0.21
มากกว่า 30,000	3.94			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนด้านการยอมรับในสังคมมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท และ 10,000 – 30,000 บาท มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกตาม
รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง

ด้านสิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 10,000	10,000 – 30,000	มากกว่า 30,000
		2.67	2.68	3.20
ต่ำกว่า 10,000	2.67	-	.01	0.53*
10,000 – 30,000	2.68		-	0.52*
มากกว่า 30,000	3.20			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท และ 10,000 – 30,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โดยรวม จำแนกตามรายได้
รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง

รวม	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 10,000	10,000 – 30,000	มากกว่า 30,000
		3.41	3.51	3.72
ต่ำกว่า 10,000	3.41	-	0.01	0.31*
10,000 – 30,000	3.51		-	0.21
มากกว่า 30,000	3.72			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่านักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนโดยรวมมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท และ 10,000 - 30,000 บาท มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เนื้อหาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียน
สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1
โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจ
เรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 จากแบบสอบถาม
ปลายเปิด ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 15 – 18

ตาราง 15 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด เหตุผลในการตัดสินใจเรียน
สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1
โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า

ลำดับ	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า	ความถี่
1	สามารถสร้างรายได้สูง	25
2	สามารถหางานทำได้กว้างขวาง	18
3	สามารถประกอบอาชีพอิสระได้หลากหลายอาชีพ เช่น มัคคุเทศก์ วิทยากรอบรม อาจารย์พิเศษ เป็นต้น	10
4	ต้องการมีธุรกิจนำเที่ยวเป็นของตนเอง	5

จากตาราง 15 พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียน ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า รวม 4
ประเด็น โดยประเด็นที่ได้รับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ สามารถสร้างรายได้สูง
รองลงมา คือ สามารถหางานทำได้กว้างขวาง สามารถประกอบอาชีพอิสระได้หลากหลายอาชีพ
เช่น มัคคุเทศก์ วิทยากรอบรม อาจารย์พิเศษ เป็นต้น และต้องการมีธุรกิจนำเที่ยวเป็นของตนเอง

ตาราง 16 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด เหตุผลในการตัดสินใจเรียน
 สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1
 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ด้านการยอมรับในสังคม

ลำดับ	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านการยอมรับในสังคม	ความถี่
1	ทำให้มีโอกาสมพบปะเพื่อนร่วมงานที่หลากหลายอาชีพ	22
2	เป็นอาชีพที่สร้างความประทับใจให้กับผู้รับบริการ	20
3	เป็นอาชีพที่สามารถสร้างมิตรภาพสู่นานาชาติ	17
4	อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชนท้องถิ่น	15
5	อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถสร้างงาน สร้างอาชีพที่หลากหลายให้กับชุมชนท้องถิ่น	13

จากตาราง 16 พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียน ด้านการยอมรับในสังคม รวม 5 ประเด็น โดยประเด็นที่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ทำให้มีโอกาสมพบปะเพื่อนร่วมงานที่หลากหลายอาชีพ รองลงมา คือ เป็นอาชีพที่สร้างความประทับใจให้กับผู้รับบริการ เป็นอาชีพที่สามารถสร้างมิตรภาพสู่นานาชาติ

ตาราง 17 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด เหตุผลในการตัดสินใจเรียน
สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1
โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ด้านความถนัดและความสนใจ

ลำดับ	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านความถนัดและความสนใจ	ความถี่
1	เป็นสาขาวิชาที่ทำนายความสามารถ	19
2	เน้นการออกฝึกภาคปฏิบัติและศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อเพิ่มทักษะในสาขาอาชีพ	18
3	ต้องการมีความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศและสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง	15
4	สามารถทำให้ประสบความสำเร็จในอาชีพได้เร็วกว่าด้านที่ไม่มีความถนัด	12
5	ต้องการมีความรู้ทางด้านความเป็นมาและความสำคัญเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ	7

จากตาราง 17 พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียน ด้านความถนัดและความสนใจ รวม 5 ประเด็น โดยประเด็นที่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ เป็นสาขาวิชาที่ทำนายความสามารถ รองลงมา คือ เน้นการออกฝึกภาคปฏิบัติและศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อเพิ่มทักษะในสาขาอาชีพ ต้องการมีความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศและสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง

ตาราง 18 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด เหตุผลในการตัดสินใจเรียน
 สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1
 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ด้านสิ่งแวดล้อม

ลำดับ	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านสิ่งแวดล้อม	ความถี่
1	ต้องการเป็นมัคคุเทศก์ที่เก่งเหมือนบุคคลที่ชื่นชอบ	16
2	ต้องการเป็นมัคคุเทศก์ ที่นำนักท่องเที่ยวไปต่างประเทศเหมือนพี่ชาย	5
3	ผู้ปกครองมีธุรกิจนำเข้าเที่ยว	4

จากตาราง 18 พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นและ
 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียน ด้านสิ่งแวดล้อม รวม 3 ประเด็น โดย
 ประเด็นที่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ต้องการเป็นมัคคุเทศก์ที่เก่งเหมือนบุคคลที่
 ชื่นชอบ รองลงมา คือ ต้องการเป็นมัคคุเทศก์ที่นำนักท่องเที่ยวไปต่างประเทศเหมือนพี่ชาย และ
 ผู้ปกครองมีธุรกิจนำเข้าเที่ยว

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบว่าเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในด้านดังต่อไปนี้ คือ ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคง ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ และด้านสิ่งแวดล้อม โดยเปรียบเทียบจากเพศ อาชีพผู้ปกครอง และรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง เพื่อจะได้นำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการแนะแนวการเลือกเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และนำข้อมูลไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรของสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและศักยภาพในวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายหลัก เพื่อศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ในด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ และด้านสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ โดยจำแนกตามเพศ อาชีพผู้ปกครอง และรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง
3. เพื่อรวบรวมข้อมูลข้อเสนอแนะเพิ่มเติมถึงเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งเป็นประโยชน์ในการแนะแนวการเลือกเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 อีกทั้งยังเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ให้มีคุณภาพและศักยภาพในวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีในการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 รวมทั้งสิ้น 100 คน (แหล่งที่มา : แผนกทะเบียนนักเรียนโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ปีการศึกษา 2549)

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนเพศแตกต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษากับประชากรที่เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 100 ฉบับ ซึ่งได้รับคืนมา 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยสอบถามเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อาชีพผู้ปกครอง รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า จำนวน 10 ข้อ ด้านการยอมรับในสังคม จำนวน 9 ข้อ ด้านความถนัดและความสนใจ จำนวน 9 ข้อ และด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 12 ข้อ รวมทั้งสิ้น 40 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ เหตุผลมากที่สุด เหตุผลมาก เหตุผลปานกลาง เหตุผลน้อย และเหตุผลน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ และด้านสิ่งแวดล้อม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้

2. ติดต่ออาจารย์ผู้สอน นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เพื่อขอความร่วมมือและอนุญาตให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 100 ฉบับ ไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองที่โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ และรับแบบสอบถามกลับคืนในวันเดียวกัน ครบทั้ง 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ ไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นนำข้อมูลของแบบสอบถามแต่ละชุดไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการประมวลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For window version 10.0 (Statistical Package the Social Sciences for window version 10.0) โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ทั้ง 4 ด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 คือ เพศ ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม วิเคราะห์โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม คือ อาชีพผู้ปกครอง รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง โดยใช้สถิติการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบพหุคูณ โดยวิธีการของเชฟเฟ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ สรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 100 คน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิง 75 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ผู้ปกครองประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และมีผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือน 10,000 – 30,000 บาท 61 คน คิดเป็นร้อยละ 61

2. ผลการวิเคราะห์เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ นักเรียนมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เกือบทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนอยู่ในระดับมาก

เป็นอันดับแรก คือ ด้านความถนัดและความสนใจ รองลงมา คือ ด้านการยอมรับในสังคม และ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ตามลำดับ ยกเว้น ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้ง 4 ด้านมีดังนี้

2.1 ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีเหตุผลอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีเหตุผลอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ ตัดสินใจเรียนเพราะต้องนำความรู้ไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ รองลงมาคือ ตัดสินใจเรียนเพราะมีโอกาสประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง ข้อที่อยู่อันดับสุดท้าย คือ ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นวิชาชีพที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นข้อที่ว่า ตัดสินใจเรียนเพราะมีโอกาสสร้างชื่อเสียงให้กับวงศ์ตระกูล และตัดสินใจเรียนเพราะต้องการทำงานในหน่วยงานภาครัฐ มีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ด้านการยอมรับในสังคม พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในด้านการยอมรับในสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีเหตุผลอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีเหตุผลอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ ตัดสินใจเรียนทำให้มีโอกาสพบปะเพื่อนฝูง รองลงมาคือ ตัดสินใจเรียนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือความรู้ ข้อที่อยู่อันดับสุดท้าย คือ ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการพัฒนาตนเองและครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นข้อที่ว่า ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน มีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ด้านความถนัดและความสนใจ พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้านความถนัดและความสนใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีเหตุผลอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีเหตุผลอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการมีความรู้และทักษะในการเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ รองลงมา คือ ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นสาขาวิชาที่ตรงกับความสนใจของตนเอง ข้อที่อยู่เป็นอันดับสุดท้าย คือ ตัดสินใจเรียนเพราะมีความถนัดในสาขาวิชาชีพนี้โดยตรง

2.4 ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้านสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลางเป็นอันดับแรก คือ ตัดสินใจเลือกเรียนตามแบบอย่างบุคคลที่ยกย่องและมีชื่อเสียง

ทางการท่องเที่ยว รองลงมา คือ ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ข้อที่อยู่อันดับสุดท้าย คือ ตัดสินใจเรียนเพราะอาจารย์ประจำชั้นแนะแนวทางให้ ยกเว้นข้อที่ว่า ตัดสินใจเรียนเพราะเห็นความสำเร็จของบุคคลที่ประกอบอาชีพนี้ มีเหตุผลอยู่ในระดับมาก และตัดสินใจเรียนเพราะเลือกเรียนตามเพื่อน มีเหตุผลอยู่ในระดับน้อย

3. เปรียบเทียบเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ตามสมมติฐานการวิจัยดังนี้

3.1 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนเพศแตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

นักเรียนเพศแตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม และด้านความถนัดและความสนใจ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านความถนัดและความสนใจ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพบความแตกต่างทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซเฟ

3.3.1 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้านการยอมรับในสังคม พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนด้านการยอมรับในสังคมมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท และ 10,000 – 30,000 บาท มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3.2 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขา

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนด้านสิ่งแวดล้อม มากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท และ 10,000 – 30,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3.3 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขา

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยรวม พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนโดยรวมมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท และ 10,000 – 30,000 บาท มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ทั้ง 4 ด้าน จากข้อคำถามปลายเปิด ได้ผลดังนี้

4.1 ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า รวม 4 ประเด็น โดยประเด็นที่ได้รับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ สามารถสร้างรายได้สูง รองลงมา คือ สามารถหางานทำได้อย่างกว้างขวาง สามารถประกอบอาชีพอิสระได้หลากหลายอาชีพ เช่น มัคคุเทศก์ วิทยากรอบรมอาจารย์พิเศษ เป็นต้น และต้องการมีธุรกิจส่วนตัวเป็นของตนเอง

4.2 ด้านการยอมรับในสังคม นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้านการยอมรับในสังคม รวม 5 ประเด็น โดยประเด็นที่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ทำให้มีโอกาสมหาเพื่อนร่วมงานที่หลากหลายอาชีพ รองลงมา คือ เป็นอาชีพที่สร้างความประทับใจให้กับผู้รับบริการ เป็นอาชีพที่สามารถสร้างมิตรภาพส่วนานาประเทศ

4.3 ด้านความถนัดและความสนใจ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียน ด้านความถนัดและความสนใจ รวม 5 ประเด็น โดยประเด็นที่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ เป็นสาขาวิชาชีพที่ทำหาความสามารถ รองลงมา คือ เน้นการออกฝึกภาคปฏิบัติและศึกษาดูงานนอกสถานที่

เพื่อเพิ่มทักษะในสาขาอาชีพ ต้องการมีความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศและสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง

4.4 ด้านสิ่งแวดล้อม นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้านสิ่งแวดล้อม รวม 3 ประเด็น โดยประเด็นที่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ต้องการเป็นมัคคุเทศก์ที่เก่งเหมือนบุคคลที่ชื่นชอบ รองลงมา คือ ต้องการเป็นมัคคุเทศก์ที่นำนักท่องเที่ยวไปต่างประเทศเหมือนพี่ชาย และผู้ปกครองมีธุรกิจนำเที่ยว

อภิปรายผล

จากการศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ พบว่า นักเรียนมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนในระดับมาก ส่วนด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า นักเรียนมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า นักเรียนมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนตามความต้องการของตนเอง เพื่อจะสามารถทำให้ชีวิตของตนเองมีความมั่นคงและความก้าวหน้าในชีวิตดังที่ตนเองต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่ Maslow (สว๊ฒน์ วัฒนวงศ์. 2538 : 90 ; อ้างอิงจาก Maslow.1943) ได้อธิบายไว้ว่า มนุษย์ทุกคนต้องการความมั่นคงและปลอดภัยในการดำรงชีวิตพร้อมกับมีความมั่นคงในอาชีพหน้าที่การงานและฐานะทางเศรษฐกิจดีและ ฮอปพอก (Hoppock. 1976 : 92) ได้กล่าวถึงหลักการเลือกอาชีพว่าการเลือกอาชีพเป็นการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลและสามารถพัฒนาอาชีพของตนเองให้ก้าวหน้าต่อไปในอนาคตได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 94) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่าค่านิยมในอาชีพทุกด้านมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน โดยนักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านความมั่นคงในอาชีพสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของสว่างจิตร์ พัทธมณีปกรณ (2541:81) ได้ศึกษาเรื่องเหตุจูงใจในการเลือกเรียนเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร

พบว่า เหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์มากที่สุด ได้แก่ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โรเซนเบิร์ก และคณะ (Rosenberg and Others. 1970 : 215 – 216) ได้ศึกษารวบรวมค่านิยมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย พบว่า ค่านิยมที่สำคัญมีได้้อยู่ที่รายได้และมีเกียรติภูมิสูงเท่านั้นแต่อยู่ที่ความพอใจด้านอื่น ๆ อีก ซึ่งรวบรวมได้ 9 ประการคือ เปิดโอกาสให้ได้ใช้ความสามารถและความถนัดพิเศษ เป็นงานที่มีรายได้ดี เปิดโอกาสให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นมากกว่าที่จะอยู่กับวัตถุสิ่งของ เปิดโอกาสให้ได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้เต็มที่ ทำให้มีเกียรติและสถานภาพทางสังคมสูง มีอนาคตที่มั่นคงปลอดภัย เปิดโอกาสให้มีอิสระอย่างเต็มที่ เปิดโอกาสให้ใช้ภาวะผู้นำ เปิดโอกาสให้ได้ช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ

1.2 ด้านการยอมรับในสังคม นักเรียนมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวด้านการยอมรับในสังคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในวงการธุรกิจปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีความต้องการบุคคลที่เรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเข้าไปทำงานในหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งโดยลักษณะงานของสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการประเภทหนึ่ง ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย เพราะเป็นอุตสาหกรรมบริการที่สามารถสร้างรายได้เป็นอันดับหนึ่งโดยรวมของประเทศ ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (นันทพร หาญวิทยสกุล. 2546 : 23) ดังนั้นแล้ววงการธุรกิจยังคงยอมรับสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนี้ อยู่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทา ศรีสังทรัพย์ (2545 : 50) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาเอกธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนด้านการยอมรับในสังคมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รวิพร นิลदानวงศ์ (2544 : 43) ได้ศึกษาสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ของนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า ด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตร เพ็ญฟูตระกูล (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเรียนกลุ่มวิชาเลขานุการ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนกลุ่มวิชาเลขานุการด้านการยอมรับในสังคมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิ เสาวดี (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษามูลเหตุจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาการบัญชีของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี ด้านการยอมรับในสังคมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สว่างจิตร พัทธมณีปกรณ์ (2541 : 48) ได้ศึกษาเหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับเหตุจูงใจในด้านกรยอมรับในสังคมเป็นเหตุจูงใจอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านความถนัดและความสนใจ นักเรียนมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวด้านความถนัดและความสนใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนมีการสำรวจวิเคราะห์ตนเองอย่างมีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกอาชีพโดยใช้การวิเคราะห์ตนเองและสำรวจตนเองว่าตนเองชอบและมีความสามารถพิเศษทางด้านใด แล้วจึงตัดสินใจเลือกเรียนดังทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (Trait and Factors Theory) มีหลักการว่าบุคคลตัดสินใจเลือกอาชีพโดยใช้หลักการวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน ซึ่งเหมือนกับ ไครท์ส (Crites) โดยมีการเลือกอาชีพ คือ การวิเคราะห์ตนเอง การวิเคราะห์อาชีพ การใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน ทฤษฎีนี้ได้มีการศึกษาลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ สรุปได้ดังนี้ คือ ความถนัด และสติปัญญา ความสนใจ ค่านิยม บุคคลแวดล้อม ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ครอบครัว บุคลิกภาพและการปรับตัว ถิ่นที่อยู่และค่านิยมในชุมชน ซึ่งทำให้บุคคลเลือกอาชีพของตนตามความถนัดและความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รวิพร นิลदानวงศ์ (2544 : 43) ได้ศึกษาสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ของนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า ด้านความสนใจและความถนัดอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถัดดาวลัย ไคว้ตระกูล (2528 : 49 – 50) ได้วิจัยการศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาชีพนั้น ๆ นักเรียนให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบด้านความถนัดและความสนใจ เป็นลำดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตร เฟื่องฟูตระกูล (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเรียนกลุ่มวิชาเลขานุการ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนกลุ่มวิชาการเลขานุการด้านความถนัดและความสนใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิ เสาหวดี (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเหตุผลจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาการบัญชีของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี ด้านความถนัดและความสนใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สว่างจิตร พัทธมณีปกรณ์ (2541 : 48) ได้ศึกษาเหตุผลจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับเหตุผลจูงใจในด้านความถนัดและความสนใจในวิชาชีพเป็นเหตุผลจูงใจระดับมาก

1.4 ด้านสิ่งแวดล้อม นักเรียนมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนด้วยตนเอง แต่ได้รับอิทธิพลในการตัดสินใจเรียนมาจากบุคคลอื่น ซึ่งอาจจะเป็นบิดา มารดา ผู้ปกครอง ญาติ เพื่อนหรือบุคคลอื่นใดที่สามารถทำให้นักเรียนตัดสินใจเรียน ซึ่งจากทฤษฎีวิเคราะห์

ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล บุคคลแวดล้อม เช่น พ่อแม่ ญาติ ครู ฯลฯ ล้วนมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคลทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองหล่อ นาคหอม (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2533-2534 ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการเข้าเรียนต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา ด้านอิทธิพลการชักจูงจากบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิดา ไพโรจน์เพชรายุทธ (2545 : 76) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา โรงเรียนพาณิชย์การเพชรบุรีบริหารธุรกิจ จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสนับสนุนของผู้อื่นอยู่ในระดับรองลงมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รวิพร นิลदानวงศ์ (2544 : 43) ได้ศึกษาสิ่งจูงใจในการเลือกเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ของนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องมีสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตร เพ็ญฟูตระกูล (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเรียนกลุ่มวิชาการเลขานุการ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนกลุ่มวิชาการเลขานุการ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สว่างจิตร พัทธมณีปกรณ์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องเหตุผลจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า เหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์รองลงมา คือ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ โพธิ์เทวัญ (2539 : 75) ได้ศึกษาสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจ ของนิสิตระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิต ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ โดยจำแนกตามเพศ อาชีพผู้ปกครอง และรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ปรากฏผลดังนี้

2.1 นักเรียนเพศแตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความถนัดและความสนใจและต้องการได้รับความรู้และทักษะทางสาขาวิชาชีพที่ตนเองมีความต้องการ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับนำไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ หรือเพื่อศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ลัดดา หิรัญญา (2545: บทคัดย่อ) แรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับทฤษฎีการเลือกอาชีพของ อาร์ เอช เชฟเฟอร์ (R.H. Schaffer) ศึกษาวิจัยจากบุคคลที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ เขาได้แนวคิดว่าคุณคนเลือกอาชีพเพื่อให้สนองความต้องการของตน และถ้าเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการจะทำให้มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน ดังนั้นแล้วความสามารถในการเลือกอาชีพของแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน และขึ้นอยู่กับส่วนประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น เพศ วัย ความคิด ประสบการณ์ ค่านิยม บุคลิกภาพ ซึ่งเป็นการตัดสินใจประกอบอาชีพ

2.2 นักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพแตกต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีอาชีพราชการ รัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท และผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว ต้องการให้นักเรียนได้รับการศึกษาตามความถนัดและความสนใจของตนเองให้มีความรู้ความสามารถสูงสุด ตามกำลังความสามารถที่ตนเองจะส่งให้เรียนได้ และเมื่อเรียนจบแล้วจะได้สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สว่างจิตร์ พัทธมณีปกรณ์ (2541:48) ได้ศึกษาเหตุผลจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่อาชีพของผู้ปกครองต่างกันมีเหตุผลจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ลัดดา หิรัญญา (2545: บทคัดย่อ) แรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านความถนัดและความสนใจ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งด้านการยอมรับในสังคม ผู้ปกครองที่มีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อจบการศึกษาแล้วจะได้นำความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษานำไปประกอบอาชีพที่ตนเองชอบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ทำให้มีรายได้สูงขึ้นกว่าเดิมที่เป็นอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ โนลส์ (สัว์ธน์ วัฒนวงศ์.2538:91 ; อ้างอิงจาก Knowles.1970) ได้เสนอความคิดเห็นเพื่อเป็นการเปรียบเทียบกับความต้องการพื้นฐานของมาสโลว์ ซึ่งตรงกับความต้องการได้รับการยอมรับ (The Need for Recognition) มนุษย์ส่วนมาก

ต้องการได้รับความรู้สึก ว่าตนเองมีคุณค่าได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ในบางด้านของเขาความต้องการด้านนี้ทำให้เขามีการรวบรวมกลุ่มทางสังคม เป็นชุมชน สถาบันต่าง ๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพและความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย ส่วนด้านสิ่งแวดล้อม นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท มีเหตุผลในการตัดสินใจเรียนมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือน 10,000 - 30,000 บาท และต่ำกว่า 10,000 บาท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้สูงซึ่งมีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวมีฐานะความเป็นอยู่ดี ไม่มีความเดือดร้อนในเรื่องของค่าใช้จ่าย และมีความพร้อมในการสนับสนุนในด้านการศึกษาลำบากเรียนได้อย่างเต็มความสามารถ และทำกิจกรรมการเรียนการสอนกับเพื่อน ๆ ได้ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากผลการศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ควรจะมีการแนะแนวทางเกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในหน่วยงานภาครัฐ ว่างานในหน่วยงานภาครัฐ มีความสำคัญและความมั่นคงทางด้านอาชีพอย่างไร รวมถึงการมีสวัสดิการต่าง ๆ ที่จะได้รับในอนาคตที่มั่นคง
2. ด้านการยอมรับในสังคม ควรมีการแนะแนวทางให้ผู้เรียนได้รู้ถึงลักษณะการทำงานทางด้านวิชาชีพนี้ทราบว่า งานด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นงานบริการ ที่จะต้องสร้างความประทับใจให้กับผู้รับบริการหรือลูกค้า เพื่อสามารถออกไปประกอบอาชีพได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ทำให้บุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้องกันสายวิชาชีพนี้เกิดการยอมรับในสาขางานอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
3. ด้านความถนัดและความสนใจ ควรจัดให้มีการเรียนการสอนที่สามารถทำให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ตนเองได้ถูกต้องว่าตนเองมีความเหมาะสมกับวิชาใด เพื่อจะได้ตัดสินใจเรียนสาขาวิชาที่ตรงกับความถนัดและความสนใจของตนเองมากที่สุด
4. ด้านสิ่งแวดล้อม ควรจะมีการแนะแนวทางในการเลือกอาชีพให้แก่ นักเรียนมากขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในงานอาชีพที่คิดจะทำต่อไปในอนาคต และควรเชิญบุคคลหรือวิทยากรจากสาขาอาชีพในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมาให้การอบรม เพื่อให้ความรู้และเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน ซึ่งนักเรียนจะได้ใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ
3. ควรศึกษาวิจัยติดตามผลผลิตคุณภาพ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. (2528). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะนําและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กิติ พยัคคานนท์, นายแพทย์ (2533). *นักบริหารสมัยใหม่* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ บัตเตอร์พาย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2528 ประเภทวิชาชีพ* วิชาชีพกรรม กรุงเทพฯ : อัดสำเนา.
- คู่มือนักเรียน. (2548). *โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ*.
- จิราภรณ์ มานะสุคนธ์. (2539) *ปัจจัยที่จูงใจในการเลือกวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาเอกหรือวิชาโทของนิสิตนักศึกษาครูในกรุงเทพมหานคร* วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. (2524, ธันวาคม – 2525, มกราคม). ความต้องการทางการศึกษา : โอกาสและทางเลือก, *วารสารการศึกษาแห่งชาติ*. 16 (2) : 17 – 29.
- ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา. (2539). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม, วิทยานิพนธ์ค.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา), กรุงเทพฯ :* บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2546). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทองวรรณ ศิริวรรณ. (2543). *แรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์และการจัดการของนักศึกษา* มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว.
- นิตยา ประเสริฐประศาสน์. (2546). *แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี*.
- นันทา ศรีสงทรัพย์. (2545). *แรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาเอกธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท* มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นันทพร ฉายแสงเดือน. *ทัศนะในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาชีพการเลขานุการของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 และ 3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี*.
- นวลฉวี สีสาสศิริกุล. (2538). *แรงจูงใจในการมาเรียน ของนักศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร*.
- ปฐม นิคมานนท์. (2528). *การศึกษานอกโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร.
- พนิดา ไพโรจน์เพชรายุทธ (2545) *แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษาโรงเรียนพาณิชย์การเพชรบุรีบริหารธุรกิจ จังหวัดเพชรบุรี*.

- เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. (2535). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*
 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี.
- รังทอง สีทองดี. (2535). *แรงจูงใจในการศึกษาต่อ ของนิสิตปริญญาโท ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัย*
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ลัดดา หิรัญยา. (2545). *แรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต โปรแกรมวิชาการ*
บริหารธุรกิจ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- ลัดดาวัลย์ โกวัดระกุล. (2528). *การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียน*
วิชาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดลำปาง.
- วิจิตร เพื่องพุ่มระกู่. (2545). *เหตุผลในการตัดสินใจเรียนกลุ่มวิชาการเลขานุการ ของนักเรียน*
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.
- ศุภวดี บุญดวงศ์. (2538). *เอกสารคำสอนอาชีพศึกษาเบื้องต้น. สงขลา : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยา*
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2544), *ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคน*
และการคุ้มครองทางสังคม ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9
(พ.ศ. 2545-2549).
- สุพรรณิ เสาวดี. (2543). *มูลเหตุจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาการบัญชี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร*
วิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี.
- สว่างจิตร พัทธมนิปกรณ์. (2541). *เหตุผลในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ของนักศึกษาศาสนา*
เทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. ธุรกิจศึกษา กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2548). *จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.*
- อัมพิกา หล่อหลอม. (2546). *เหตุผลของนิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต*
ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุไรวรรณ โพธิ์เทวัญ. (2539). *สิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจ ของนิสิตระดับปริญญาตรี*
ในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร.
- เอนกกุล กริแสง.(2526). *จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย*
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. ถ่ายเอกสาร.
- Beach, Roger W. (1971) Motivation Orientations of Adult Education Participants: A Factor
 Analytic Exploration of Houle's Typolog. *Adult Education*. 1 (21).
- Crites, J.O. (1969), *Vocational Psychology*. New York: McGraw-Hill, Inc.
- Cronbach, Lee J. Joseph (1970). *Essential of Psychological Testing*. 3 ed. New York : Harper
 and Row.

- Garrison, Kari G. (1956). *Psychology of Adolescence*. 5 ed., Englewood Cliff, New Jersey : Prentice Hall Inc.
- Ginzberg, Eli. (1974). *Career Guidance*. New York : McGraw – Hill Co.
- Herberg, F. (1959). *Motivation to Work*. New York : John Willey and Sone.
- Holland John L. (1973). “Making Vocational Choice,” *A Theory of Career*. New Jersey : Prentice-Hall.
- Hoppock, Robert. (1968). *Occupational Information*. New York : McGraw-Hill Book Co.
- Maslow, A.H. (1954). *Motivation and personality*. New York : Harper and Row Publishers.
- McClelland, David C. (1961), *The Achieving Society*. Princeton, N.J. : Van Nostrand.
- Morgan, Clefford and Richard A. King. (1966), *Introduction to Psychology*. New York : McGraw – Hill Book Co.
- Roe, Anne. (1964). *The Psychology of Occupation*. New York : John Willey and Sons, Inc.
- Rosenberg, M. and E. Peter. (1970). *Occupation and Value*. Illinois : The Free Pres.
- Witterauer, Martha Anne. (1980). Job Satisfaction and Faculty motivation. *Dissertation Abstracts International*. 41 (2) : 608.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลิ้มไทย	อาจารย์พิเศษ ภาควิชาบริหารธุรกิจ
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์สถิฐากร ชูทรัพย์	ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์วัลลภา ทองวัฒนพร	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการพิจารณาข้อคำถามในแบบสอบถามเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดและความสนใจ และด้านสิ่งแวดล้อม

ข้อ	เหตุผลในการตัดสินใจเรียน สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คน)				IOC	สรุป
		1	2	3	รวม		
1	ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ตัดสินใจเรียนเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นวิชาชีพที่เป็นที่ต้องการ ของตลาดแรงงาน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นอาชีพที่มีบทบาทสำคัญ ต่อการพัฒนาทางธุรกิจและเศรษฐกิจ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	ตัดสินใจเรียนเพราะมีโอกาสประกอบอาชีพที่มี รายได้สูง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	ตัดสินใจเรียนเพราะเมื่อเรียนจบแล้วสามารถหา งานทำได้ง่าย	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องนำความรู้ไปเป็นพื้นฐาน ในการประกอบวิชาชีพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการทำงานในหน่วยงาน ภาครัฐ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการทำงานในหน่วยงาน ภาคเอกชน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9	ตัดสินใจเรียนเพื่อนำไปประกอบอาชีพอิสระ	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
10	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการมีอาชีพที่สุจริต	1	1	-1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
11	ตัดสินใจเรียนเพราะมีโอกาสสร้างชื่อเสียงให้กับ วงศ์ตระกูล	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	เหตุผลในการตัดสินใจเรียน สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คน)				IOC	สรุป
		1	2	3	รวม		
1	ด้านการยอมรับในสังคม ตัดสินใจเรียนเพื่อควมมีเกียรติและชื่อเสียงใน สังคม	0	1	1	2	0.66	ใช้ได้
2	ตัดสินใจเรียนเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับวงศ์ ตระกูล	1	-1	1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
3	ตัดสินใจเรียนทำให้มีความรู้ก้าวหน้าทันการ เปลี่ยนแปลงของสังคม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	ตัดสินใจเรียนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนแปลง ประสบการณ์หรือความรู้	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
5	ตัดสินใจเรียนทำให้มีโอกาสพบปะเพื่อนฝูง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการเป็นที่ยอมรับของ เพื่อนร่วมงาน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	ตัดสินใจเรียนทำให้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการพัฒนาตนเองและ ครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9	ตัดสินใจเรียนทำให้เลื่อนสถานภาพทางสังคม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการมีความสามารถ ถ่ายทอดความรู้จากการเรียนช่วยเหลือสังคม	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
11	ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นอาชีพที่มีความต้องการ ของตลาดแรงงาน	1	-1	1	1	0.33	ใช้ไม่ได้

ข้อ	เหตุผลในการตัดสินใจเรียน สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คน)				IOC	สรุป
		1	2	3	รวม		
1	ด้านความถนัดและความสนใจ ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นวิชาชีพที่เหมาะสมกับ ความสามารถของตน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นวิชาชีพที่เหมาะสมกับ สติปัญญา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นสาขาวิชาที่ตรงกับความ สนใจของตนเอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	ตัดสินใจเรียนเพราะมีความสนใจเกี่ยวกับทางด้าน ภาษาเป็นพิเศษ	1	0	0	1	1	ใช้ได้
5	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการเรียนตามความสนใจ ของตนเอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	ตัดสินใจเรียนเพราะมีความถนัดในสาขาวิชาชีพนี้ โดยตรง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการมีความรู้และทักษะ ในการเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อ นำไปใช้ในการประกอบอาชีพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8	ตัดสินใจเรียนเพราะบุคลิกภาพและลักษณะนิสัย ของตนเองเหมาะสมกับวิชาชีพนี้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9	ตัดสินใจเรียนเพราะชอบเรียนรู้และอยากฝึกฝน ทักษะด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	1	-1	1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
10	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการสร้างความเชื่อมั่น ให้กับตนเอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
11	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการมีความรู้ด้าน อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	1	-1	1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
12	ตัดสินใจเรียนเพื่อเพิ่มวุฒิทางการศึกษา	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้

ข้อ	เหตุผลในการตัดสินใจเรียน สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คน)				IOC	สรุป
		1	2	3	รวม		
1	ด้านสิ่งแวดล้อม ตัดสินใจเรียนเลือกตามแบบอย่างบุคคลที่ยกย่อง และมีชื่อเสียงทางด้านท่องเที่ยว	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	ตัดสินใจเรียนเพราะรุ่นพี่ที่กำลังศึกษาอยู่ใน โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนการแนะ แนวทางให้เรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	ตัดสินใจเรียนเพราะรุ่นพี่ที่จบการศึกษาแล้วจาก โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนการแนะ แนวทางให้เรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	ตัดสินใจเรียนเพราะเลือกเรียนตามเพื่อน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	ตัดสินใจเรียนเพราะผู้ปกครองแนะนำให้มาเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	ตัดสินใจเรียนเพราะอาจารย์ฝ่ายแนะแนวแนะ แนวทางให้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	ตัดสินใจเลือกเรียนตามการประกอบอาชีพของ บิดา มารดาหรือผู้ปกครอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8	ตัดสินใจเลือกเรียนเพราะต้องการยกระดับทาง เศรษฐกิจของครอบครัว	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9	ตัดสินใจเรียนเพราะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแนะแนวทาง ให้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10	ตัดสินใจเรียนเพราะเห็นความสำคัญของบุคคลที่ ประกอบอาชีพนี้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
11	ตัดสินใจเรียนเพราะผู้ประสบความสำเร็จใน อาชีพนี้แนะนำให้มาเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
12	ตัดสินใจเรียนเพราะอาจารย์ประจำชั้นแนะ แนวทางให้	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเรียน
สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1
โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ
(Check List) ได้แก่ เพศ อาชีพผู้ปกครอง รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของ
ผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับเหตุผลในการ
ตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ 4 ด้าน คือ
ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัด
และความสนใจ ด้านสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจ
เรียนของนักเรียนเพิ่มเติม เป็นลักษณะปลายเปิด

นางสาวลาวัลย์ โคกสุวรรณ
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องที่ตรงกับท่าน

1. เพศ

1.1 () ชาย

1.2 () หญิง

2. อาชีพผู้ปกครอง

2.1 () ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ

2.2 () พนักงานบริษัท

2.3 () ผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว

2.4 () เกษตรกร

2.5 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3. รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง

3.1 () ต่ำกว่า 10,000 บาท

3.2 () 10,000 - 30,000 บาท

3.3 () มากกว่า 30,000 บาท

ตอนที่ 2

เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

คะแนน 5 หมายถึง นักเรียนใช้เหตุผลในการตัดสินใจมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง นักเรียนใช้เหตุผลในการตัดสินใจมาก

คะแนน 3 หมายถึง นักเรียนใช้เหตุผลในการตัดสินใจปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง นักเรียนใช้เหตุผลในการตัดสินใจน้อย

คะแนน 1 หมายถึง นักเรียนใช้เหตุผลในการตัดสินใจน้อยที่สุด

ข้อ	เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	ระดับเหตุผลในการตัดสินใจเรียน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า					
1	ตัดสินใจเรียนเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ					
2	ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นวิชาชีพที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน					
3	ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นอาชีพที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทางธุรกิจและเศรษฐกิจ					
4	ตัดสินใจเรียนเพราะมีโอกาสประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง					
5	ตัดสินใจเรียนเพราะเมื่อเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย					
6	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องนำความรู้ไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ					
7	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการทำงานในหน่วยงานภาครัฐ					
8	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน					
9	ตัดสินใจเรียนเพื่อนำไปประกอบอาชีพอิสระ					
10	ตัดสินใจเรียนเพราะมีโอกาสสร้างชื่อเสียงให้กับวงศ์ตระกูล					

ข้อ	เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	ระดับเหตุผลในการตัดสินใจเรียน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการยอมรับในสังคม					
11	ตัดสินใจเรียนเพื่อควมามีเกียรติและชื่อเสียงในสังคม					
12	ตัดสินใจเรียนทำให้มีความรู้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม					
13	ตัดสินใจเรียนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือความรู้					
14	ตัดสินใจเรียนทำให้มีโอกาสพบปะเพื่อนฝูง					
15	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน					
16	ตัดสินใจเรียนทำให้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					
17	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการพัฒนาตนเองและครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น					
18	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการเลื่อนสถานภาพทางสังคม					
19	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการมีความสามารถประยุกต์ความรู้จากการเรียนช่วยเหลือสังคม					
	ด้านความถนัดและความสนใจ					
20	ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นวิชาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง					
21	ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นวิชาชีพที่เหมาะสมกับสติปัญญา					
22	ตัดสินใจเรียนเพราะเป็นสาขาวิชาที่ตรงกับความสนใจของตนเอง					
23	ตัดสินใจเรียนเพราะมีความถนัดในสาขาวิชาชีพนี้โดยตรง					
24	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการเรียนตามความสนใจของตนเอง					
25	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการมีความรู้และทักษะในการเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ					

ข้อ	เหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	ระดับเหตุผลในการตัดสินใจเรียน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
26	ตัดสินใจเรียนเพราะบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยของตนเองเหมาะสมกับวิชาชีพนี้					
27	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง					
28	ตัดสินใจเรียนเพื่อเพิ่มวุฒิทางการศึกษา					
	ด้านสิ่งแวดล้อม					
29	ตัดสินใจเลือกเรียนตามแบบอย่างบุคคลที่ยกย่องและมีชื่อเสียงทางด้านท่องเที่ยว					
30	ตัดสินใจเรียนเพราะรุ่นพี่ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การแนะแนวทางให้เรียน					
31	ตัดสินใจเรียนเพราะรุ่นพี่ที่จบการศึกษาแล้วจากโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การแนะแนวทางให้เรียน					
32	ตัดสินใจเรียนเพราะเลือกเรียนตามเพื่อน					
33	ตัดสินใจเรียนเพราะผู้ปกครองแนะนำให้มาเรียน					
34	ตัดสินใจเรียนเพราะอาจารย์ฝ่ายแนะแนวแนะแนวทางให้					
35	ตัดสินใจเลือกเรียนตามการประกอบอาชีพของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง					
36	ตัดสินใจเรียนเพราะต้องการยกระดับทางเศรษฐกิจของครอบครัว					
37	ตัดสินใจเรียนเพราะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแนะแนวทางให้					
38	ตัดสินใจเรียนเพราะเห็นความสำเร็จของบุคคลที่ประกอบอาชีพนี้					
39	ตัดสินใจเรียนเพราะผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพนี้แนะนำให้มาเรียน					
40	ตัดสินใจเรียนเพราะอาจารย์ประจำชั้นแนะแนวทางให้					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ทั้ง 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านการยอมรับในสังคม

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านความถนัดและความสนใจ

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านสิ่งแวดล้อม

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ-ชื่อสกุล	นางสาวลาวัลย์ โศกสุวรรณ
วันเดือนปีเกิด	6 กรกฎาคม 2522
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพฯ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	146 ซอยลาดพร้าว 58 ถนนลาดพร้าว แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร 10310
ตำแหน่งหน้าที่การทำงานปัจจุบัน	รองหัวหน้าสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และอาจารย์สอนสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ 92/1 ตรังข้ามกรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร 10220
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2541	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการบัญชี จากโรงเรียนพาณิชย์การมีนบุรี กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2543	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จากโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2545	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาอุตสาหกรรมบริการ จากมหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2550	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาธุรกิจศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ